

Sveiki, Sulaukę Kalėdų

Linksmų Kalėdų ir Lai- mingų Naujų Metų

Linksmų Kalėdų ir Laimin-
gų Naujų Metų linkime savo
broliams ir sesėms, Susivie-
nijimo Centro tarnautojams,
Susivienijimo kuopų viršinin-
kams, Susivienijimo Pažan-
gos Vajaus organizatoriams,
visiems Susivienijimo na-
riams, visiems organo Tėvy-
nės bendradarbiams ir SLA
geriems draugams.

SLA Pildomoji Taryba:

Prez. P. P. Dargis,
Vice prez. J. Maceina,
Skr. M. J. Vinikas,
Izdin. N. Gugienė,
Izdo glob. E. Mikužiutė,
Izdo glob. S. Briedis,
Dr. kvot. Dr. S. Biežis.

Sveikiname su Kalėdų Šventėmis

Kalėdų švenčių proga svei-
kiname Susivienijimo Lietu-
vių Amerikoje Pildomąją Ta-
rybą, visų Susivienijimo kuopų
viršininkus, Susivienijimo
Pažangos Vajaus organiza-
torius, visus Susivienijimo
narius, visus organo Tėvy-
nės bendradarbius ir visus
skaitytojus.

Linkime visiems mūsų fra-
ternalės-broliškos organi z a-
cijos nariams ir narėms link-
smai ir draugiškoje nuotai-
koje praleisti Kalėdas.

Tėvynės Redakcija,
Administracija,
SLA Tarnautojai.

Sofija Ambrazevičienė

BURIMAS

Stebuklingos tos naktelės
Mergužėlės metus laukia,
Kaip kalėdinė žvaigždė
Dangaus erdvėj tykiai plaukia.
Kuomet spindi josios šviesa—
Visi burtai sako tiesa.
Tad, po kučių, burti imas
Kokį vyrą skirs likimas.
Svetimšalį nematyta,
Ar kariškį, ar mokyta,
Gal, ging Dieve, našlį seną,
Ką per dienas kosti stena,
O gal pirklį... ir su turtu...
Tokia prasmė visų burtų.
Štai ant žvakės šildo vašką
Ir ant lėkštės lieja, taško,
Nusilenkę, visos žiuri
Kokį vaizdą vaškas turi.
Vienai rodo aiškų žiedą
(Apsivesti po kalėdų!...)
Kitai raktą, arba spyną—
Pražuvai jau tu, mergina,
Pavyduolis bus tau vyras
Ir apkars, lyg tas pipiras,
Per gyvenimą rakins,
Pavydėjimu kankins.
Jei išejo kam vienuolė—
Neišvengs tokia gražuolė
Vienuolyno aukštų sienų
Ir, be meilės, liudnų dienų.
Ką gi garlaivis parodo?
Šiandien burtai neapgaus,
Kad tikrai tokia mergalė
Greit už jūrą iškeliaus.
Bet kanuolė kam papuolė—
But už kario šitai skirta,
Ar išejo lenktas kardas—
Tai jau tiesa ir datirta.

Taip naktelė greitai plaukia...
Mergužėlės metus laukia,
Iš ženklo duos likimas,
Tai užtat ir burti imas.

ADVENTINĖ ŽIEMA

I

Nusaugsčiusi sniegėmis skraistę žiemą,
Sustingusi kumščiu man beldžia į langus,
Vilioja ir šaukia šurpiai staugdama,
Kur vėjas padauža pusnyuose rangos.

Sapnuojas pavasario ryto grožybės,
Kurios į negrįžtamą praeitį žlugo...
Nors buvo šviesesnis pasaulis sužibęs—
Svajones išblaškė išklusios pugos.

Dar, rodosi, vakar pavasario žiedą
Nuskyngęs segiau prie krutinės tau, drauge,
Dar vakar mes rišom prinokusį pėdą,
O šiandien pusynai mūs kieme išaugo!

II

Po audrų, kur vakar šėlė,
Tyli laukas, tyli girios,—
Garbanotų avinėlių
Debesėlius bandos irias.

Baltuma akis man rėžia—
Sniego tiesias storos duknos.
Užpustytos senos vėžės—
Nežymin, kur vedė jos, kur sukos.

Tyli laukas, girios tyli,
O širdis nerimsta, veržias
Per pusnyų kalnus, gylį,—
Kur pas kelią liudi beržas.

Liudi, kažko nesulaukia
Ir linguoja palengvėle,
Ir keleviniui ir, kur plaukia,
Garbanotiems avinėliams.

Juozas Mikuckis

Dvasinį džiaugsmą ir medžiaginę nau- dą suteiks SLA apdrauda padovanota Kalėdoms ir Naujiems Metams

Kalėdos yra vaikų šventė. Pradžiugin-
kim vaikučius ir šeimas padovanodami SLA
Deimantinio Jubilėjaus garbei įvestas ypa-
tingai lengvų sąlygų apdraudas. Šios ap-
draudos veiks tik iki to laiko, kai pasibaigs
SLA paskirtas šioms apdraudoms užtikrin-
ti ir garantuoti Atsargos Fondas. Tad lai-
kas dabar tuojau veikti ir pasinaudoti Su-
sivienijimo duodama deimantine dovana
Amerikos lietuviams.

Naikinimas Valios

Štai Kalėdų šventą naktį
Nusileido dangaus šviesa,
Ir pavargusiai žmonijai
Neša meilę, neša tiesą...

Bet, dėja, visiems... Ten, už geležinės
uždangos, už kurios atsidūrė ir mūsų nelai-
mingoji tėvynė, tamsybės karalystė, vieš-
patauja ne meilė ir tiesa, bet naikinimas va-
lios, žmogaus garbės ir proto.

Ten, priešpaula ir teroru, ne tik naikina
tikėjimą, bet nori sunaikinti Lietuvą
kaip valstybę, ir kaip tautą, išsiunčiant lie-
tuvius į Sibirą ir į tolimiausius šiaurės kra-
štus, o į jų vietas, atsiunčiami visokių tau-
tybių sovietų žmonės.

Tokia pragaro tvarka laikosi ant krau-

Ambrosius

jo ir kaulų pavergtų žmonių, kurie skaus-
mingai trokšta tiesos ir ramybės, o gauna
tik priešpaulą ir kančias. Bet, ateis laikas,
kuomet pavertieji nustos paskutinės kant-
rybės ir numetę išnaudotojų jungą, palai-
dos juos po jų pačių griuvėsiais.

Tikriausiai, kiekvienas iš mūsų, atsisė-
dęs už kučių stalo, nors mintimis pasidalins
angelų duona-plotkeliu su savo artimaisiais
už geležinės uždangos ir, su širdgėla, pris-
simins savo vargstančią ir nemelaširdingai
eksploatuojamą tėvynę.

Nuo tėvynės nenutolom,
Nors grobikai mušė, daužė,
Mes nešiojam ją širdyse,
Jie mūsų dvasios nepalaužė...

Kaip šviesioji Betlejeus žvaigždė atne-
sė piemenėliams džiaugsmą, tikėjimą ir vil-
tį, taip ir mums šventoji Kalėdų naktis lai
atneša stiprią viltį geresnės ateities ir lais-
vės.

Pilėnas

Viengungio Daina

Kad ir per Kalėdas—
Nieks manęs nelaukia,
Niekas pabučiuoti
Kampelyn nešaukia.

Bet vistic man linksma,
Bet vistic man miela,
Net iš savo kailio
Nerias mano siela!...

Da manęs neriša
Moterystės pančios,
Ar apgautos mėlės
Neribotos kančios.

Iki šiandien laisvas,
Vesti neskubėsin.
Greičiau ant mėnulio,
Gal but, apsivesiu.

Per laukus, per mišką,
Vienas sau važiuoju,
Pypkelę užrūkęs—
Nieko nedumoju.

Mano juodbėrelis
Kaustytas, valytas,
Regutės geltonos,
Dailiai nudažytos.

Važiuoju, kur noriu,
Tiktai vėjas užia!...
Laisvas tu, vėjeli,
Tu, mano drauguži.

Kad tu ir neturi
Arklį pabalnoto,
Nėra tau kelelio
Niekur apriboto.

Tėvynė

The Lithuanian Weekly
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance
of America

M. LEO VASIL
Editor

DR. M. J. VINIKAS
Manager

Yearly Subscription Rates
In the United States \$4.00
To Foreign Countries \$5.00

307 West 30-th Street
New York 1, N. Y.

Tel. LAckawanna 4-5529

Susivienijimo kuopų skubus prašėjimai turi būti prisiųsti ne vėliau savaitės laiko prieš laikraščio išleidimą. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuostatais.

Keičiant adresus būtina paduoti žinioje zono numerį.

SLA Pastoviosios Kamisijos linki visiems SLA nariams Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų.

Istatų Komisija

DR. A. MONTVIDAS
4010 W. Madison St.
Chicago 12, Ill.

P. VARKALA
2471 W. 63rd St.
Chicago 29, Ill.

R. K. DRANGELIS
2420 W. Marquette Rd.
Chicago 29, Ill.

Kontrolės Komisija

GEGUZIS
18 E. Pine St.
Mahanoy City, Pa.

S. MICHELSONAS
11 Squantum St.
E. Milton 86, Mass.

A. S. TRECIOKAS
315 Walnut St.
Newark, N. J.

Skundų ir Apeliacijų Komisija
S. F. BAKANAS
421 Forbes St.
Bridgeville, Pa.

ADV. T. E. MACK
482 Wyoming Ave.
Wyoming, Pa.

S. STRAZDAS
1620 Pinetree Cresce
Port Credit, Ont., Canada

Švietimo Komisija

DR. P. GRIGAITIS
1739 S. Halsted St.
Chicago 8, Ill.

S. C. BUDVITIS
34 Tierney St.
Cambridge 38, Mass.

A. KALVAITIS
6801 S. Washtenaw Ave.
Chicago 29, Ill.

Sveikatos Komisija

DR. M. NASVYTIS
2247 S. Emerald Ave.
Chicago 16, Ill.

DR. D. PILKA
546 Broadway
So. Boston 27, Mass.

DR. V. TERCIJONAS
133 N. 4th St.
Brooklyn 11, N. Y.

Labdarybės Komisija

K. KATKEVICIENĖ
5423 S. Spaulding Ave.
Chicago 32, Ill.

J. M. TUMAVICIENĖ
30 Robeson St.
Jamaica Plain, Mass.

P. GRIBIENĖ
3764-29th Ave. N.
St. Petersburg, Fla.

NELLIE BAYORAS
160 Seneca St.
Pittston, Pa.

DR. M. J. VINIKAS
307 W. 30th St.
New York 1, N. Y.

(Nukeita i 6 pusl.)

JUOZAS ŠVAISTAS

Kučių Pasaka Sibiro Taigoj

Tolimas Sibiras. Kolymo sritis. Miškų miškas, arba taiga, kaip vietiniai vadina. Miškas be galo, be krašto. Aukštos išbėgusios eglės, vietomis beržai, drebulės.

Didžiuliam plote prakirsta aikštė. Apilinkui nevalytų eglų stulpai. Jie palaiko spygliuotų vielų užtvartas. Kelios eilės. Viduje, kaip be ratų traukinio vagonai, eilių eilės pastatų. Paprasčiausiai barakai—lentų sienos ir storo dervoj išmirkyto popieriaus stogas.

Iš tų barakų, kaip elgetų procesija, kasdien į taigos klaukumą išeina ir grįžta tukstanciai vyrai, moterys. Įvairaus amžiaus, įvairių tikybų, tautybių ir profesijų. Visi medikantai. Palydi juos buriai sargybinių. Vieni raiti, kiti pėsti ir dar pikčiausius Sibiro šunis prisirišę prie diržų. Eisenos klauki, tartum Romos imperatorių laikais užkariautų kraštų belaisviai varomi, paversti vergais.

Beviltiški, amžini vergai. Nusilpusius, atsiliekančius skaudžiai kopoja nagakomis, mindo arkliais. Kurie nebeatsikelia pargiuvę, tuos vietoj pribagia šautuvų buožėmis, arba kulka į pakaušį.

Diena iš dienos beveidė, nužmoginta masė eina ir eina iš tų barakų. Brenda, puškuoja per gilų sniegą, per pusnyų sąvartas. Baisiausias speigas pokšis, skaldo barakų sienas, medžių kamienus. Šaižys vėjai laužo sausuosius. Vėjai, speigas kiauurai prasiskverbia pro menką apdarą, gelia kaulus, smaigia, drasko, kaip geležiniais nagais, sugniaužę plaučius.

Barakuose irgi šalta, drėgna. Iš visų kampų badas ir mirtis kalena dantis. Mirčiai tikroji rugiapūtė. Žmonės krinta, kaip rudens lapai—suvytę, sudžiuvę, pageltę. Nei kapų nei duobių jiems nereikia. Sunku prasikasti giliai į šalioj žemę. Sumeta lavonus, kaip pliauskas, į plačias malkom vežti roges. Išvelka truputį toliau į mišką. Suverčia į prakastą sniegą. Ligi pavasario besipiaudami sudoros sakalai, hienos ir vilkai. Barakai niekad nuostolių neturi. Šimtai išmetami už vartų ir vėl nauji šimtai atgrudami pro tuos pačius vartus.

Prie vieno iš barakų, kaip didoka žūns buda, prisiglaudusi pašiurė. Tai ypatinga privilegija. Čia visai atskirai gyvena Bronė Miltakienė ir josios du sūneliai. Nei ji nei berniukai kirsti miško nevaromi. Ji gydytoja—slaugo, apžiūri ligonius. Berniukai paauguliai dar: Simutis dešimties metų, Antanėlis aštuonerių.

Skurdi, varginga toji pašiurė. Svarbu, kad skyrium, tartum nuosavas, neliečiamas kampalis. Kitiems gal pavydėtų bendrųjų barakų gyventojai. Ten be galo ankšta, sugrasta ir vis dairykis, kad geresnio daiktas kas nors nenudžiautų. Bronė tos laimės nepavydi. Praeidami tik lengviau atsidusta ir tartum sako: "Tai mūsų angelas." Visi taip vadina Miltakienę. Ji labai jautri, motiniška. Kiek galėdama rūpinasi ligoniais.

Daugelis barakuose turi kasdieniškus, pramintus vardus. Vieni malonius, gražius, kiti piktus, gaizius. Kaip nusipelnė ar užsitarnavo savo elgesiu, santykiais. Gerai žinomas ir "Diadia Vaska". Ukrainietis. Malonus, paslaugus žmogus. Iš lentgalių ir kitokių liekanų apie barakus jis sukalė, sulipdė tą pašiurę. Šiokių tokių baldus viduje sudurstė—kreivas, šleivas staltiesis ir dvi girgždančios lovelės—motinai ir vaikams.

Diadia Vaska vis jaučiasi lyg įsipareigojęs, lyg skolininkas neatsiteišęs. Jis tvirtai įsitikinęs, kad tik Miltakienė ypatinga savo globa ir rūpesčiu išgelbėjo jį nuo neišvengiamos mirties. Nors gyvenimas tuose barakuose ir darbas miške daug žiauresni už pačią mirtį, vistiek kovoja kiekvienas, iš paskutiniųjų, kad nenustotų plakusi širdis toje Sibiro taigoje. Mažytis vilčios spindulėlis, bet jis labai stiprus ir gajus: "O gal kaip nors baigsis tasai siaubas? Gal toks išvysti dar savo kraštą, savuosius žmones?"

Diadia Vaska sveikas, žvalus vyras buvo įgrustas į tuos barakus. Mėgdavo pažuokauti, netruko jam samojas. Po penkerių metų apsmuko, apžėlė plaukais. Ir tie plaukai, kaip senmedžių samanos, jau balzganai. O buvo juodi, juodi, kaip Vengrijos šepių čigono. Daug prisidėjo ir liga. Buvo pritrenktas ir užgultas pakirstos eglės. Kai medikantai ištraukė, gulėjo pusnyne be sąmonės. Stiprus organizmas nugalejo ligą. Vistiek likosi palieges, sutrauktas, kaip tikras senis. Visoki orai jam atsiliepija. Nuolat gelia kaulus ir suka visus sąnarius. Barakų ambulatorijoj trūksta gerų, tinkamų vaistų. Jis gydosi kaimo žmonių

medicina—miško žolelės ir barsukų taukai. Išmoko sibiriečių būdą išvilioti barsukus iš olių ir čia pat nudobti kuoka.

Vaska dažnai lankosi ambulatorijoj. Proga atitrukti nuo sunkaus darbo ir pasikalbėti su Angeliu. Abu atsigauna, pasilsio dvasioj. Abu maloniai mini tas dienas, kai buvo laisvi, kai gyveno savo tėvynėj. Vaska niekad neužneša tuščias. Vis ką nors atneša gydytojui—uogų, grybų parinkęs, ar dailesnių konkorečių vaikams pažaisiti.

Tą dieną ypatingai nusiteikęs pravėrė jis ambulatorijos duris ir stojo eilėn. Priėjęs prie gydytojos, linksmai prašė: —Mano angele! Parupinau jums eglutę ir barsuko taukų, kurie pasilikę iš vasaros santaupų. Iš taukų pasidarysyt žvakutė. Prastos jos, bet vis dėlto žvakutės. . . . Visa tai rasi savo trobikėj. Palikau vaikams.

—Kaip tai! Ką reiškia. —Taip, taip. . . . Anądien gaudžiai pasiskundei, kad šiandien jūsų Kučios, kad neturėtis nei eglutės nei žvakutės. . . . —Koks tu geras, Vaska. . . . Viską atsimeni ir paguodi mane. . . .

Nudžiugusi dėkojo Miltakienė. Toji diena labai ilga pasirodė jai ambulatorijoj. Norėjo kuo greičiau atsipalaiduoti, grįžti į savo pastogę ir ruošti Kučioms. Grįžusi dar daugiau apsidžiaugė. Grožėjosi puikia eglute—tanki, vešli. Ir taukų gerokas abrinukas, iš beržo tošies.

—Na, vaikai! Tuojau prie darbo! Aš gaminsiu valgius, o jūs padarysit žvakutę.

Motinos pamokytai berniukai pečiojo iš senų skudurų siulus ir suko dagtis. Taukus pašildę liejo ant jų siulų. Motina ilgai galvojo, ką čia ypatingo pagaminus. Nieko daug neišgalvojo: josios atsargoj tik—džiovintų grybų, brandžių spanguolių ir gal puodukas cukraus. Tą skanėstą tausojo, kaip retą vaistą. Buvo gavusi iš savo pacientės, o toji siuntinyje iš savo giminių, pasilikusių tėvynėj.

Pasiruošimas baigtas. Nuotaika labiau pakilus negu kasdien. Kamputyje šviežiais spygliais žvilgčioja aglutė. Spragsi, smilks ta taukų žvakutės. Myšta spyglių ir lajus kvapas. Ant stalo kasdienės labai prastos duonos pora riekių, virtų grybų su sunka ir spanguolių košės. Ji skaniausia, nes užšaldyta.

Po Kučių vakarienės susėdo visi ant lovos krašto. Berniukai iš šonų. Motina apkabino, glosto.

—Dabar paseksiu aš jum pasaką. Visa tai buvo Lietuvoj. Atsimenat tą kraštą? Dažnai pasakojau. . . .

Abu berniukai sutartinai atsakė: —Atsimenam! Atsimenam!

—Graži tai buvo šalis. Laimingai gyveno žmonės. Visi ramūs, darbštūs. Dideli, turtingi miestai. Daug gražių namų. Viename iš tokių labai meiliai gyveno tėvas su motina ir du berniukai. . . . Tokiais pat vardais. . . . Tik daug jaunesni: Simutis šešerių, o Antanėlis ketverių metų. . . .

—Mama!—staiga paklausė Antanėlis. —O kur dabar mūsų tėvelis

Motinai suskaudo širdis. Akyse patvino. Stambiais lašais nusirito per veidą. Prietemoj niekas tų ašarų nepastebėjo, ir ji pati slėpė. Josios balsas daug graudesnis pasigirdo:

—Kur jūsų tėvelis? Juk pasakojau. . . . Jis irgi išvytas iš savojo krašto. . . . Kažkur klaidžioja po svetimus miestus, tolimose šalyse. . . .

—Ar galėtum parašyti mums laišką?—

atsiliepė ir Simutis.

—Galėtų, kodėl ne? Jeigu. . . jeigu gyvas tebėra ir jeigu. . .

—A, pasakyk, mamytė, kodėl mus ir daugelį kitų ištrėmė ir taip baisiai kankina čia?

—Kodėl? . . .

Ilgą pauzą. Ilgai nesusigaujo motina. Berniukai išplėtę akis žiūri ir nekantriai laukia.

—Kad mes tiems atėjūnams svetimi, kad nepatinkam jiems. Kitaip galvojame, kitaip elgiames. . . .

Simutis dar karščiau pašoko:

—Mama, tu pasakojai, kad yra Dievas, kad jis labai geras, teisingas ir galingas. . . . —Yra, sūneli!

—Tad kodėl nenubaudžia Jis tų, jei mes nekaltai kenčiame?

—Dievas nėra toks peštukas ir pikčiurna, kaip barakų vaikai. Nubaus, visus nubaus, kurie neteisingi ir skriaudas daro. Vėl ilga pauza. Po to:

—Dabar pasimelskim, vaikeliai, ir—gulti. Jau vėlu. . . .

—Ne, ne, mamytė!—atsakė Antanėlis, stipriai nusitvėręs už rankos.—Tu nebaigai dar tos pasakos.

—Ryt, sūneliai. . . . Ryt baigsiu pasaką. . . .

—Bus apie gerąjį Kalėdų senelį, apie jo dovanas—žaisliukus, apie puošnią eglutę, spalvotas elektros lemputes?

—Bus, apie viską bus. . . .

—Oi, kaip graži toji pasaka!

A. GRINIUS

Šis Tas iš Praleistos Žiemos Karo Metu Berlyne

Kai aš, atsikratęs priverstino pafrontės darbo, užsirašiau į Berlyną, daugumas buvusių mano draugų juokėsi ir sakė:

"Na ir durnas. Vyksta į tokią vietą, kur kiekvieną valandą bombos ant galvos krenta ir kur visą laiką mirtis į akis žiūri."

Krenta, tegul sau krenta, o aš važiuoju ir tiek. Man svarbu tas, kad aš jau busiu toliau nuo fronto.

Berlynan keliavau naktiniu traukiniu, todėl mažai ką ir temčiau. Švintant traukinys, pasiekęs Berlyno priemiesčius ir sumažinęs greitį, palengva riedėjo miesto link. Traukinio abiejose pusėse, kur nepažiūri, sodai, daržai ir maži nameliai. Tai tokie nameliai, kur savininkai vasaros metu gyvena ir vaisių bei daržovių atsargas laiko. Taip viskas keista ir neįprasta. Traukinys, pasiekęs Friedrich Strasse stotį, sustojo. Mano tikslas jau atliktas. Reikia kraustyti iš traukinio. O taip nesinori. Toks nesmagus jausmas kuteina visą kūną, o galvoje visokios mintys sukasi-pinasi.

Kur dabar eiti ir ką daryti? Ir su ta vokiečių kalba sunkokai einasi. Ir taip aš atsiduriau Berlyne. Tame pačiame Berlyne apie kurį šiandien visas pasaulis kalba ir rašo.

Friedrich Strasse stotis didelė ir visa po stogu. Vienas galas smarkiai apibombarduotas. Dauguma stogo langų sutrukę, išbyrėję. Bet keleivių judėjimas labai didelis. Miesto traukiniukai, kas kelios minutės, tai į vieną, tai į kitą pusę rieda. Kai iš tolo į toki traukiniuką žiūri, jam ateinant ar išeinant, tai atrodo lyg kokia gyvatė rangosi, raitosi.

Konduktoriai ir stoties budėtojai—moters. Raudonas kepurės ant galvos užsimovusios šaukia, rėkia. Atseit, komanduoja. "Išlipti! Išlipti! Duris uždaryti!"

O miestas nepanašus į miestą. Kur tik nepažiūri vien tik griuvusių kruvas tenatai. Ir tik kur nekur dar stovi vienas kitas užsilikęs dar nesubombarduotas namas. Buvo ir taip: pusė namo stovi sveika, o kita pusė kaip su pluku nuplauta. Vienoje vietoje matosi virtuvė su visais rakandais, o ten, žiūrėk, trečiame aukšte, lyg kregždės lizdas pakibęs miegamasis. Lova švariai paklota. Staliukas užtiestas balta staltiese. Ant sienos paveikslai kabos. Atrodo, kad dar gyvenama, nežiurint, kad kambarys vienos sienos neturi.

Užsirašau į Vokiečių Universitetą ir tampu studentu. Įsirašydamas kartu įsipareigoju ir dirbti. Subombarduoto universiteto griuvėsius valyti. Gaunu studento kortelę ir darbo pažymėjimą. Tie dokumentai man buvo labai svarbūs, nes tik jų pagalba aš galėjau maisto kortelės išsirasinti ir kambarį išsinuomoti. Laikas nematomai greit bėgo. Vieną dieną universiteto

auditorijoj sėdžiu, o kitą dieną su "točka" ir šiupeļu gruzu valau. Darbo niekuomet netruko, nes bombardavimai labai dažni buvo ir tų griuvėsių kruvos nuolat vis didėjo.

Kambarys, kurį aš išsinuomavau, buvo dar sveikame rajone. Čia vieta labai puiki. Netoli didelė graži aikštė, gražiais medžiais ir krumais apaugusi. O viduryje aikštės stovėjo graži šv. Mykolo bažnyčia. Visa tik bėda buvo, kad tie bombardavimai labai dažni buvo. Budavo pareini į namus ir atsiguli į lovą. Žiūrėk, sirenos kaukia. Lėktuvai atskrenda. Turi keltis iš lovos, apsienginti ir bėgti į rusį—slėptuvę. Ir taip per naktį po keletą kartų. O, kaip tas atsibodo ir įkyrėjo. Rodos, kaip būtų gera, jei nors vieną naktį galėtum žmogus ramiai praleisti.

Kartą išvažiuoju miestan. Esant mieste sustaugė sirenos—pavojus. Pakėlęs akis į dangų pamačiau, didžiausias pukas, lyg gervės pavasari išsirikiavusios, lėktuvų.

Teko bėgti į artimiausią slėptuvę. Atrodė bombardavimas netoks didelis buvo. Po keleto sprogimų aliarmas buvo atšauktas ir esančioje vietoje vėl viskas ramu.

Vykstu namo. Miesto traukinys į mūsų rajoną jau neina—subombarduotas. Bandau eiti pėsčiomis, bet ir šis mano žygis veltui. Atžygiavęs iki tam tikros vietos turėjau sustoti. Ugnis ir dumai tebuvo matyti, daugiau nieko. Gatvės užbarikuotos nuo gaisro sudegusių ir sugriuvusių namų. Traška, braška, namai griūna. Atrodė, kad čia dangus su žeme maišosi. Ir taip tą vakarą aš savo kambario pasiekti negalėjau.

Teko nakvoti kitur. Rytąjaus dieną vėl bandau žygiuoti namo. Pasiekęs savo rajoną jau pažinti aš jo negaliu. Iš dar buvusio sveiko ir gražaus kvartalo vien tik griuvėsių kruvas tematai. Vienur kitur namas dar dega ir ruksa dumai. Čia pat netoli aikštėje, šalia krumo guli žmogaus lavonas. Rūbai ir plaukai nuo ugnies apdege. Nežinia ar jis nuo ugnies slėpdamasis pats ten nuo dumų ir kaitros užtroško, ar kas, radęs jį negyvą, ten paguldė. Griuvėsių kruvoje, toje vietoje kur mano namas stovėjo, įsmėigta lazda ir ant jos prikaltas lentelė su naujuoju šeimininkės adresu. Mano šeimininkė labai rūpestinga buvo ir visur kur man padėdavo.

Nežiurint visų bombardavimų ir tokios nesaugios ir kenksmingos gyvenimui vietos, Berlynas lietuvių pabėgėlių gan daug priglaudęs turėjo. Visi lietuviai gan energingi ir veiklūs buvo. Mes ten, vienoje vokiečių katalikų bažnyčioje, turėjom lietuviškas pamaldas. O, kaip gražiai giedojo per pamaldas, lietuvių choras prie bažnyčios susiorganizavęs. Prie bažnyčios buvo suorganizuota ir biblioteka kur buvo galima gauti pasiskaityti gražių lietuviškų knygų.

Visas lietuvių centras sukosi apie Lietuvių Sąjungą. Lietuviai tokie darbštūs ir energingi buvo, kad nei savo klubą, vienoje vokiečių valgykloje, buvo atidarę.

Čia gyvendami sulaukėme mes ir Kalėdų. Nors ir labai sunkūs laikai buvo, viskas ant kortelių, bet didelis lietuvių užsispyrimas ir energingas darbas sutvarkė taip, kad mes turėjome bendras kučias Berlyne. Žinoma, tos kučios nebuvo tokios turtingos ir gausios savo valgiais, kaip Lietuvoje kad budavo. Žmonių kučių dieną prisirinko pilna valgykla. Žinoma, mes čia neturėjome tokių gausiausių valgių apkrūvų stalų, kaip kad Lietuvoje turėdavome, bet už tai mes turėjome labai didelę meilę vėnas kitam.

Kaip gražiai kučių metu lietuviškos giesmės ir dainos skambėjo ir kokia slani mums buvo nors ir ta paprasta kučių vakarienė.

Dar ir šiandien akyse man stovi: alė, tie linksmybės ir gražūs lietuviški veidai, o aussy tebeskamba giesmės žodžiai: Gul šią dieną jau ant šieno. . . .

A. GRIGAITIS KUČIŲ VAKARAS

Neša vargo užmėrimą
Kučių vakaras brangus;
Žemės skelbia atpirkimą
Iš kunigijos dangus.
MAIRONIS.

Pirm negu pradėti pasakoti apie kučių vakarą, reikia nors trumpai supažindinti skaitytoją su šio kučių vakaro veikėjais—Alkevičiais.

Alkevičius jau buvo peržengęs penktą dešimtį, kai įvyko tas, apie ką pasakosiu.

Jo tėviškė—šešmargis, kurs turėjo išmaitinti gausią šeimą—tėvus, tris sunus, tris seseris. Antanas, apie kurį noriu pasakoti, buvo vyriausias tarp vaikų. Piemeniu, pusbernium tarnaudamas pas ukinknius savo uždarbiu padėdavo tėvams maitinti brolius ir sesutes.

Išėjęs į hėrnus ir artėjant laikui į „vaiską“, t. y., rusų kariuomenėn, Antanas nutarė nestoti „vaiskan“, o važiuoti Amerikon. Kam leisti laiką be naudos—geriau Amerikoj rinkti dolerukus savo atečiai.

Tėvams pritariant, Antanas pradėjo taupyti pinigų kelionei. Susiradęs su tėvo draugu Amerikoj. Pastarasis, kurs dirbo anglų kasyklose, pažadėjo savo draugo sunui parupinti darbą pas save.

Artėjant „liosams“ Antanas, padedant ž. elniui agentui, ties Eitkunais—peržengė vokietijų sieną, o iš ten į Hamburgą, o iš Hamburgo laivu stačiai Amerikon.

Nors skaudu buvo atsivieikinti su gimtuojų kraštu, bet Antaną ramino mintis—užsidirbs pinigų ir grįš, pirkis ukelį, ves savo kaimynę, jaunystės draugę Mariutę ir gyvens kaime, bet ne mieste, kurio nekentė.

Sunkiai dirbo, taupė centą prie cento, kad greičiau galėtų grįžti tėviškėn, į jos sodžius, į dirvas, laukus, kurių taip ilgėjosi. Neviliojo jį miesto triukšmas ir sotus gyvenimas, saliniai, išgerimai, draugai, gražios moterys. Tas viskas jam buvo svietima. Sapnuose jį persikeldavo į savo gimtąjį Paširvintį, kur vasaros metu šeštadienio vakarais su kaimo vyrais eidavo širvinton nuplauti prakaitą, pasikalbėti, padainuoti.

Gamtos paukščių muzika tai ne erkes tro muzika piknikuose, salinuose, pasišoki muose, o ką bekalbėti apie užkūmusį gramofoną. Griežlės, putpelės nors ir monotoniškus garsus gali klausyti visą naktį—nenusibos.

Per aštuonis sunkaus darbo metus tiek sutalpė pinigų, jog pasijuto galįs grįžti pas savuosius.

Grįžęs pirkio 15 margų apleistą ukelį, vedė savo Mariutę ir pradėjo kurti gyvenimą.

Jo ukelis nedidelis, bet gražioj vietoj, ant širvintos kranto. Ukelis apleistas, pirkliai per stogą varva, per kluno čiurkūrą dangus matyti, kiemas be tvorų, nei padoraus padargo, o arklį nors pas rakalį vesk. Prie trobos sena obelis, pora aplaužytom šakom vyšnių. Visa liudija, jog buvęs ukio šeimininkas ar buvo ligos pagautas, ar mylėjo karčiamą, arba koks nors poetas-romantikas. Bet tai Alkevičių negąsdino; priešingai, jis net džiaugėsi apleistu ukeliu. Jam daugiau bus rupeščių, daugiau darbo, daugiau lopinimo, daugiau taisymo. Nenusiminė pamatęs dirvonuose varputį, usnis, dirses, piktžoles. Svarbiausia—žemelė, geroji motina žemelė. Pasiryžimas, protas, darbas, meilė viską nugalės. Čia ant širvintos kranto, ant šio žemės—sklypelio jis

rado savo gyvenimo tikslą, savo laimę, džiaugsmą. Čia jam darbas—ne našta, bet malonumas. Tai ne anglų kasyklos, arba fabrikas su jo bosais bei formonais. Jisai galėjo kurtis, kaip jis norėjo. Jį niekas nevaržė. Atidavęs „kas Dievo—Dievui, kas ciesaui—ciesaui“, jis viešpatavo savo lizdely. Taip galvojo Alkevičius.

Artėjant kučių vakarui Alkevičius su sunum, Joneliu, anksčiau pagirdė ir pašėrė gyvulius. Gyvuliams šventės proga užėdži pridėjo gardaus kratinio su dobilais, o šeimininkė neužmiršo ir paukščius bei kruikes. Jei kučios, tai visiems kučios, visiems didelės šventės įžanga. Šeimininkė su dukrele Birute trisus prie krosnies prie voryklos, baigdamos kepti kalėdines mėsas, traukti iš krosnies pyragus, ruošti kučių vakarienę. Danguj pradėjo rodytis viena kita žvaigždė.

Kieme staigiai sulijo šuo, sulijo pik-tai. Alsevičius suziuro pro langą. Pro vartus kieman pasirodė burys policininkų—strebitelių su NKVD priešaky.

Alkevičius suprato, ko policija atsilankius. Mat, jis dar vis priešinosi prisirašyti į kolkų. Jau visas kaimas ėjo tarybinę baudžiavą, o jis iš paskutiniųjų mokėjo nepakeliamus mokesčius, kad tik neužmovus sau kolkio apinasr, tikėdamas, jog komunistai supras klaidą darą. O gal rado kitų nuodėmių? O gal geri kaimynai, kad sau palengvinus, savo artimą skundė ir iš šipurio priskaldė visą vežimą. Keista, enka vedistas trobon įėjo vienas, be palydovų, be atkišto ginklo. Bet kas supras jo klasi-tą? Kartais jie nuduoda angelais esą, už-tarėjais, o žiūrėk, ir išsiunčia Sibirą arba užrakina kalėjimėn.

—Nesibijokite, — tarė enkavedistas.—Aš atėjau ne suimti jus. Ne, visai ne! Nebijokite,—ramino nekviestas svetys.

—Šiandien,—tesia jįsai,—iš Rusijos atvyko pas mane mano šeima ir uošvė. Atvykusiems reikia duoti pasistiprinti, paval-gyti. Aišku, padarę tokią kelionę, jie yra alkani. Žinau, jūs lietuviai kučiomis, Kalė-doms, prisilaikydami kapitalistinių papro-čių, ruošiate daug visokių valgių, įvairių gardžių mėsų. Aš atėjau pas jus ne kaip saugumo pareigūnas, bet kaip žmogus, pra-šyti pagalbos. Duokite man dalį parengtų šventės valgių mano šeimynai pasotinti.

Alkevičiai, išgirdę taip enkavedistą kalbart, atsipekėjo ir šoko pildyti svečio prašymą, savo rūšies įsakymą. Alkeviči-nė nutraukė nuo stalo kučių vakarienę už-tiestą staltiesę, jon sukrovė Kalėdų pyragą, mėsų ir dar pridėjo butelį naminės, surišo ir padavė enkavedistui. Enkavedisto akys nušvito matant neregėtų gėrybių gausybę ir galvojant, koki įspūdį padarys jo šeimai šios lietuviškos „dovanos“. Enkavedistas, paėmęs ryšulį į rankas, širdingai padėkojęs, kaip dar visi žmonės tokiame atvejuje, apleido trobą.

Šeimininkai pasijuto iš kartuvių kilpos paleisti.

—O aš, mamute, nesibijojau, kad tėvelis bus areštuotas.

Kaip tai, nesibijojai, vaikel? Policija, strebiteliai be reikalo pas žmones nesilanko.

—Žinau, mamute, bet aš prašiau Dievo Motinos gailestingosios, kad sumaišytų strebitelių protą ir nukreiptų nelaimę nuo tėvelio.

—Ką tu kalbi, Birutėle?

—Matai, mamute, kaip tik pamačiau pro langą policiją kieme, supratau, jog tėveliui grėsia pavojus. Aš tuoj nubėgau į seklyčią, atsiklaupiau prieš Dievo Motinos gailestingosios paveikslą ir pradėjau su ašaromis Jos maldauti gėlbėti mus nuo maskolių. Taip aš ją graudžiai meldžiau, net mano širdis pradėjo nerimauti, ašaros pradėjo ristis veidu žemyn. Štai aš žiuriu—Dievo Motina gailestingoji šyptelėjo. Supratau, geroji Danguos Karalienė išklausė mano prašymo. Aš tuoj strykt pas ju-mis. Žiuriu, tėvelis ramiai kalbasi su stre-biteliu. Nudžiugau.

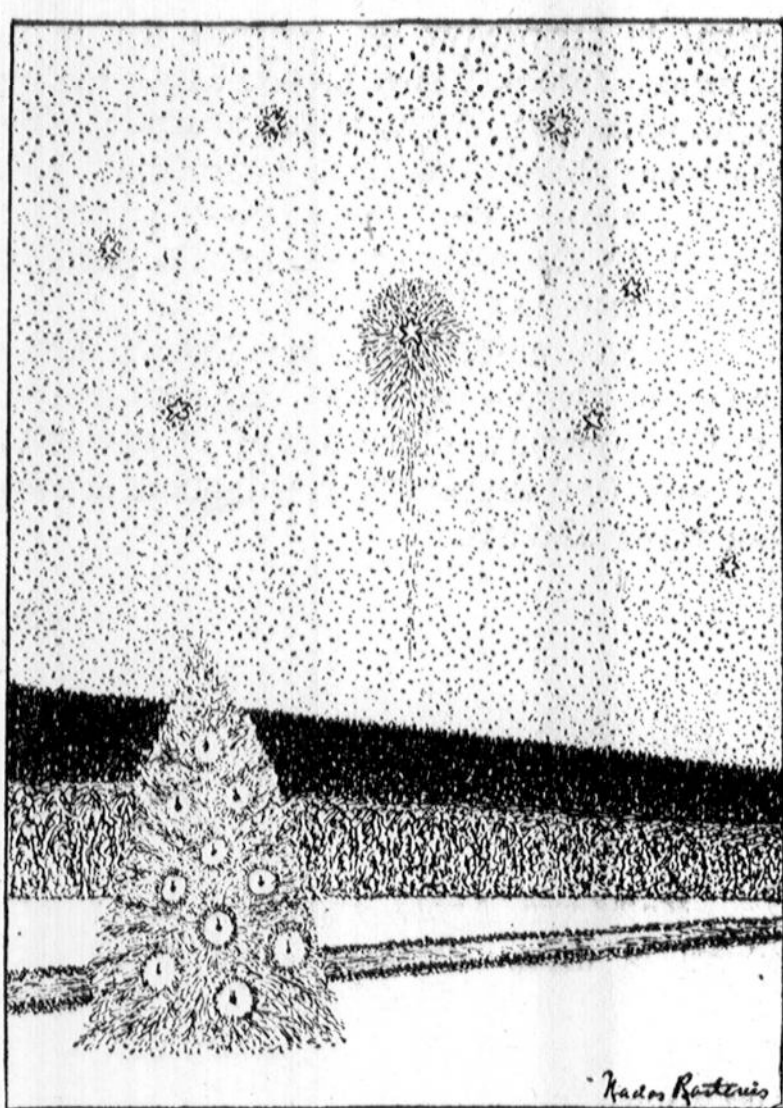
Visi suziuro į Birutę, o motina priėjus pabučiavo ją ir tarė:

—Dievo Motina tavo maldos išklau-sė, o šie biaurybės taip mane išgąsdino, net žado buvau netekusi. Tikrai maniau,—tesė toliau Alkevičienė,—jog tėvelį išves, o gal net ir visiems neteks sėsti prie kučių stalo ir pašlovinti Viešpatį Dievą, atėjus Jo Die-viško Sunaus gimimo valandai.

Visa šeima suklaupė ir sukalbėjo pa-dėkos maldą.

Bet kučiomis beliko tik kisielius bei šli-žikai—susirupino Alkevičienė.

—Nesirupink, Ona, džiaukimės kad vėl visi kartu. O laikai, baisūs laikai atėjo!

Nežinau žmogus, kas tavęs laukia sekancią valandą,—susigraudino šeimininkas.

—Tėveli, ar mes kokie prasikaltėliai, kad mus nori strebiteliai nuskriausti?—jdo-mavosi Jonelis.

—Kuo mes prasikaltom, vaikai? Visa mūsų kaltė,—aiškino Alkevičius,—kad mes mylim Dievą, laikomės Jo įstatymų, mylim savo tėvynę. Aš sunkiai dirbdamas Ame-rikoj anglų kasyklose, fabrikuose, ir su-taupes kiek pinigų, grįžęs tėvynėn pirkau šį apleistą ukelį. Plūdamas nuo ryto iki vakaro pastačiau naujus trobesius, išrai-žiau žemelę, jį pradėjo duoti brandų derlių. O dabar tas viskas ne tavo. Ir dar tave kaltina nusikaltęs žmonėn, liaudžiai. Aš tu-riu but valdžios, komunistų partijos vergu. Iš manęs nori atimti žemelės sklypą, kurį myliu kaip jus, vaikai. Vaikeliai, masko-liams rupi ne lygybė ir turtų padalinimas, bet mūsų žemė, mūsų lietuviškos darbščios rankos, kad jiems gamintų gėrybių. Musų tėvų žemelė ėjo ponams baudžiavą, o dabar ateina komunistų baudžiava.

Visi susėdo už stalo, padengto balta, švaria staltiese, po kuria buvo pabarstyta šieno. Tai senas krikščionių paprotys, pri-menąs Kristų gimusį prakartėlį ant šieno.

—Antanai,—tarė šeimininkė,—juk mes dar turim šį tą Kalėdoms atsargoj?

—Ona, kas yra paruošta atsargoj, tai yra mūsų miškų broliams. Jie laukia šio brangaus vakaro gal dar daugiau nei mes. Ateis tamsa, jie ateis ir kas jiems parengta—atiduosim jiems. Jie dideliai vargsta dėl savo tėvynės. Dėl jos jiems negaila ir savo gyvybės.

Tvartuose tą naktį gyvuliai, kranatyda-mi šieną, kalbėjo apie artėjantį naktį ste-buklą. Dėl artėjančio didžiojo džiaugsmo vanduo šulinio virto vynu. Gerk iki valiai, ir nepasigersi, tik nežemiškos linksmybės busi pagautas.

Alkevičiai sapne regėjo Betlejaus prakartėlį apsuptą angelų ir piemenų gimusį pasaulio išganytoją, kurs neša žmogų meilę ir laimę. . . . Džiaugėsi visas pasaulis, o su juo ir tamsaus dangaus žvaigždės. Tik Al-kevičių kamavo neramus nuajutimas, mie-ge sunkiai dejuo.

SOFIJA BAISI ISTORIJA

Daug girdėjau baisių pasakojimų apie dvasias ir pati buvau su jomis susidurus, bet to, kas atsitiko su manim aną kučių va-karą,—negaliu pamiršti. Net nežinau, kaip likau gyva!..

Tuo metu buvau da visai jauna ir mo-kinausi Vilniuje, tėveliai gi gyveno ant kai-mo. Mokslo laikas nuo rugpiučio mėnesio iki Kalėdų buvo gana ilgokas ir gerai nu-vargindavo. Taip, budavo, lauki tų Kalėdų, taip svajojį vėl atsidurt ant kaimo, pabėgti po mišką, aplankyti mylimas vietas, pažaist su Margiu...

Kiekvienais metais tėvelis da prieš lai-ką atvažiuodavo mane parsivežt namo, o čia—laukiu dieną, kitą ir trečią, o jo vis nė-ra ir nėra. Pagaliau, kučių dieną, gaunu laišką, kad tėvelis persisaldęs, guli lovoj ir atvažiuot negali, o aš turiu švesti visas Ka-lėdų šventes ir kučias pas tetą Marijoną, tėvelio seserį. Nors nemalomu, kad ne-teks pabut ant kaimo, bet, ką gi padarisi.

Aš gyvenau tuomet Zakrete, pas tetą Veroniką, bet ji buvo šventėms išvažiuavusi į Lentvarį, pas vedusį sunų, o teta Marijo-na, kur aš turėjau valgyt kučias ir praleist šventes, visai kitoj pusėj miesto, Rasų gat-vėj, ir man reikėjo pereit pėsčiai daugiau šešių kilometrų. Rodos, išėjau ir ne vėlai, bet, pakol daėjau iki Rasų gatvės, buvo jau

vakaro prieblanda ir beveik tamsu. Oras šiltas ir ukanota.

Dabar man liko pereit baisiausią vietą, kokią pusė kilometro, tarp dviejų kapinių. Iš vienos pusės—Rasų kapinės, aptvertos aukšta tvora, iš kitos—neaptvertos „prie-puolingų“, t. y. tokių, kurie mirė nekrikštyti, atėmė sau gyvybę ar šiaip biedniškai, kurie neturėjo pinigų nupirkt sau kapinės „vie-tą“.

Už tvoros matėsi jura kryžių ir gra-žų, juodi ir balti, paminklai, pavydale sparnuotų angelų, koplytelių ir kitokių. „Priepuolingų“ kapinės buvo lyg ne tokios baisios ir niuros, nes jos buvo neaptvertos, neturėjo išsišakojusių medžių ir tokių di-dingų paminklų. Jie buvo daugiau žemiš-ki... Kur ne kur gulėjo išdžiūvus vainikėlis.

Kaip čia dabar pereit šią baisią vietą? O kito kelio—nėra! Ir vasaros saulėtą di-ną nebutau viena ėjusi per kapines, ne tik tamsoj, kučių vakarą, kuomet visos dvasios gal yra laisvos...

Ilgai stovėjau ir laukiau, gal atsitiks koks pakeleivingas, bet nei iš vienos, nei iš

kitos pusės nebuvo matyt nei vieno žmo-gaus. Nejaugi stovėsi per visą naktį? Pa-siržūs, žengiau pirmyn. Žiūrėjau į vieną liniją prieš save, besistengdama nepasuk-t galvos į vienas ar į kitas kapines, o širdis mušė, kaip plaktuku: tak-tak-tak-tak...

Jau perėjau gerą šmotuką kelio ir iš-tolo matėsi galas kapinių, tik štai... iš už-kampio tvoros Rasų kapinių pasirodė... šmėkla!.. Ne tik pasirodė, bet pamažu slen-ka, lyg eina prieš mane... Ji yra ne-tik po-rą kartų aukštesnė už žmogų, bet ir už tvorą, ir už krumelius tvoros... Dvasia!..

Kraujas sustingo gyslose ir išdžiūvo gerklėj. Negalėjau rėkti, nes nustoju bal-so. Ne tik bėgt, pasijudint negalėjau (argi pabėgsi nuo dvasios!), ir protas apleido mane. Kuomet taip stovėjau apstulpusi, kaip Loto žmona, išėjus iš Sodomos, šmėk-la slinko, slinko ir prisitūno visai. Per rukus pamačiau žmogų, kuris, kalbėdamas „Angėlą“, matyt, ėjo iš darbo. Atėmęs ant peties, jis nešė ilgą baslį, o ant jo—už-mestą švarką ir kepurę, nes oras buvo šil-tas.

Salomėja Narkėliunaitė LAIŠKAS ŠVENČIŲ PROGA

Visada prieš šventes, prieš Kalėdas ir Naujuosius Metus, pašto dėžutėje pritrus-ka vietos. Paštininkas beveik su jėga spau-džia laiškus, bet vistic taip atsitinka, kad likusius turi palikti pas sargą, jei ad-resatas gyvena dideliame name.

Vaidas iš Vokietijos

Laiškais perpildytos dėžutės šioje ša-lyje švenčių laikotarpyje man primena ir kitą vaidą. Tai buvo šių metų vasarą, kai, po dešimties metų sugrįžusi į Vokietiją iš Amerikos, lankiausi lietuvių gyvenamose vietovėse. Nors jau daug kas Vokietijoje pasikeitė nuo to laiko, kai aš ir daugelis kitų lietuvių, buvusių dypukų, ją palikome ir atsiradome Amerikoje, bet vienas daly-kas tenai paliko tas pats: Vokietijoje li-kusių lietuvių gyvenimas mažai tepagerėjo. Ir taip Vokietijoje aptikau vietų, kur lie-tuviai tebegyvena tuose pačiuose mediniu-ose suskurdusiuose lentiniuose barakuose, tik tiek pasikeitusiuose, kad naujai perda-žytuose.

Ulmo Stovykloje

Viena vargingiausių stovyklų patalpų atžvilgiu buvo mišri pabėgėlių stovykla ne-toli Ulmo, pietų Vokietijoje. Tenai nuo miesto pusės vedė toks duobėtas kelias, o tos duobės buvo pilnos vandens, nes buvo tik paliję, ir bevažiuojant net automobilio langai apsispaškė, kad negalima buvo gerai matyti.

Kai atsiradau stovykloje, lietuviai su-žinoję, jog esama svečių, tuojau susirinko iš įvairių pusių ir klausinėjo apie viską.

Tarp keliasdešimt veidų mačiau tokią menko ugio ir liudnų akių moteriškę. Jos akys man ilgai pasiliko atmintyje ir kai, aplankiusi kelių šeimų butus ir apžiūrėjusi visą stovyklos rajoną, jau rengiausi išvykti, man ir vėl įnain prisiminė.

Paklausiau mane lydėjusį tos lietuvių bendruomenės Balfą atsakovą, kas ta mote-riškė. Tai jįsai man ir papasakojo apie ją, o paskui dar mudu nuėjovė ir prie jo ba-rakėlio. Radome ją prie savo kambarėlio durų bestoviničią. Ji jau kokių šešiasdešimt metų, bet jos veidas išvargtas jos amžių pralenkiančios vagos. Matėsi, kad mote-riškė gyvenime nieko daugiau kaip vargo nemačiusi.

Aprudijusi pašto dėžutė

Ji tame savo kambarėlyje gyveno su viena latve senute, o ant kambario durų iš oro pusės buvo prikaltas jos pašto dėžutė. Nedidukė ta dėžutė, tokia, kaip ir čia ga-lima matyti. Bet ta dėžutė jau taip buvo aprudijusi, o viršuje jos jau irgi vėjo ir lietaus nudėvėtame popieriaus gabalėlyje buvo užrašyta jos pavardė: Marija Asi-ckaitė.

Ta dėžutė atkreipė mano dėmesį, kaip ir pati jos savininkė. Klausiau Marytę, ar ji gauna kada laiškų, ar rašo jai kas į tą dėžutę. Ji skausmo perkreiptu veidu man ir sako:

—Niekas man nėraš. Per visą laiką čia gyvendama nesulaukiau nė vieno laiško. —Bet į dėžutę kiekvieną dieną žiuri, ar ne taip?—klausiu aš.

—Taigi!—ji atsakė ir atsiduso.

Ir man taip pasidarė graudu, pagalvo-jus apie Marytę Asickaitę, kaip ji viltin-gai

kiekvienu kartą atsikėlus iš ryto veria savo kambarėlio duris ir bėga prie pašto dėžu-tės, ir kaip kiekvieną kartą ji tą dėžutę randa tuščią. Bet dar labiau gaudino ta jos viltis, kad ji, nors iš praeties ir žino-dama, kad laiškų nesulaukė, vistic kiek-vieną dieną bėga žiūrėti, tikėdamasi, kad gal kada nors kas nors jai parašys laišką.

Ją pagavo vokiečiai

Marytė dar buvo nesėnų metų, kai vo-kiečiai ją švenčionėliuose pagavo ir išvežė darbams į Vokietiją. Ji dirbo sunkiausius darbus, o kai sužinojo, kad ir daugiau lie-tuvių vėliau Vokietijoje atsirado, ji atėjo ir pasiprašė, kad ir ją priimtų į stovyklą. Apie savus namus ir gimines nieko neži-nojo, bet gyventi jai buvo smagiau tarp lietuvių.

Pasitaikė taip, kad ji buvo nuo mano krašto, ir man buvo tekę kartu toje pačioje gimnazijoje mokytis su jos pusbrolio duk-terimis, su kuriomis aš dabar susirašinėju. Tai papasakojau jai apie viską, ką tik ži-nojau, o ji akimis tiesiog rijo tas žinias ir šypsojosi patenkinta. Aš manau, kad per tą laiką jau bus jai ir jos giminės parašė iš Lietuvos. Ir aš dabar vaizduojuosi, kaip ji laiminga galėjo jaustis, kai vieną dieną atsikėlus ir nubėgusi prie pašto dėžutės joje rado sau laišką.

Ir daugiau yra tokių dėžučių

Ir todėl, kai dabar švenčių proga gal-voju apie šioje šalyje prikimštas pašto dė-žutes, man ir vėl prisimena aprudijusi ir tuščia Marytės Asickaitės pašto dėžutė. O tokių tuščių ir aprudijusių pašto dėžučių ar lietuvių, kurie vienisi gyvena Vokietijos skurdžiuose lentiniuose barakuose, ir kurie ilgesingai laukia, kad kada nors kas nors jiems parašys, yra ne dešimt, bet šimtais.

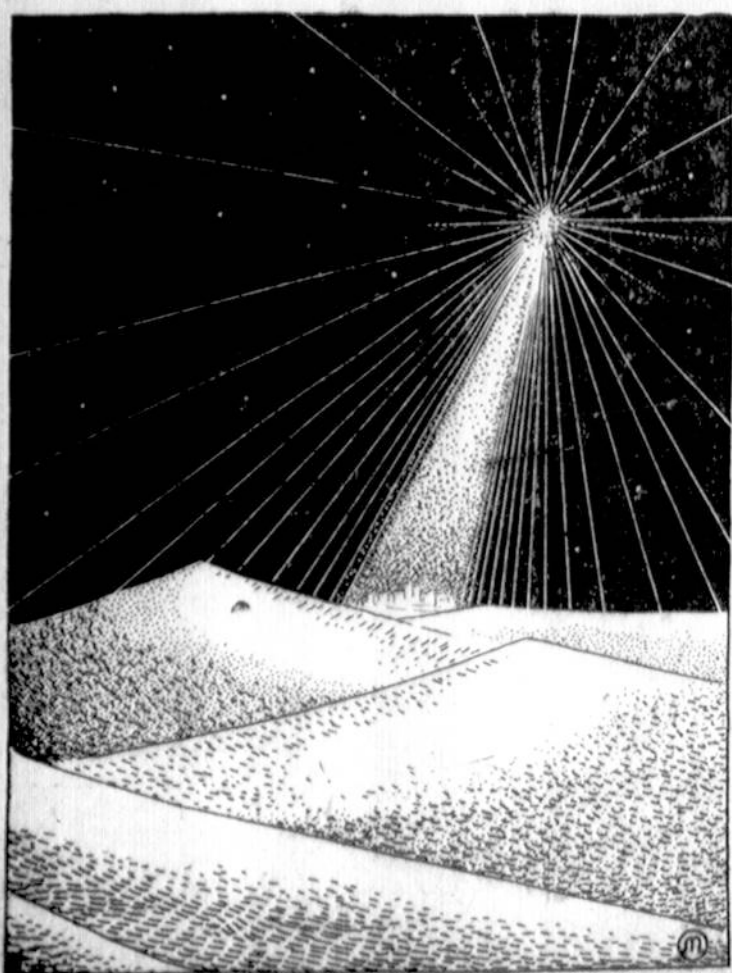
Ar jiems parašys kas kada laiškėlį? Ir kas bus tasai, kas jiems parašys? Ir iš kur jįsai bus?

KALĖDŲ ŠVENČIŲ PROGA,

visoms Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kuopoms, jų valdyboms ir organizatoriams, Kanadoje ir Amerikoje, daug laimės ir džiaugsmo linki:

S. JOKUBAITIS,

SLA Centrinis Atstovas Toronte.

VARĖNOJE PAS GYDYTOJĄ GRIGAITĮ

J. VILKAITIS

—Važiuojama į Varėną, aplankysiva daktarą Grigaitį,—tokiais žodžiais į mane kreipėsi prof. Dr. A. Garmus. Gal tai buvo prieš 30 metų.

—Ar pas tą patį gydytoją Grigaitį, kuris dabar "Tėvynėje" rašo tokius įdomiai ir smalsiai skaitomus iš Lietuvos gyvenimo mas "Tėvynės" skaitytojas.

buities vaizdelius?—sušuks nekantraudamas.—Taip, važiuojame pas tą patį dabar "Tėvynėje" bendradarbiaujantį daktarą Grigaitį. Kodėl ne? Žiemos švenčių išvakarės gera proga pasižmonėti.

Anksti rytą, dar saule nepatekęs, iš Kauno plentu riedėjo automobilis Dzukijos link. Buvo gražiai nusistebėjęs jau į žiemą palinkęs rudens rytas. Dar Alytaus miesto nepasiekus, saulutė linksmai pakilus žadėjo gerą dieną.

Varėnoje buvo uždaroš džiūvos valstybinė ligoninė. Ten pat buvo geležinkelio stoties patalpose įsikūrusi ir Kauno miesto ligonių kasos rimto poilsio reikalingiems sanatorija. Vienos ir antros tų gydymo ir sveikatos įstaigų vedėju buvo gydytojas Grigaitis. Iš pareigų su dr. A. Garmum turėjo kiti kada aplankyti Kauno miesto ligonių kasos tuos poilsio namus.

Tiesa, tos sveikatos įstaigos ne patiam Varėnos miestelyje veikė. Jos buvo toliau už miestelio prisiglaudusios prie Varėnos upeliuko, arti dviejų ežerų. Tarp spygliuočių medžių stūksojo jų pastatai. Buta ir lapuočių medžių gojalia. O toliau už jo, kiek pakilusiame vietoje, smiltynė tunojo šimtmetės pušys ir eglės. Geresnės vietos sveikatai grūdinti ir surasti nebuvo galima: čia ir grynas oras, sausa spygliuočių medžių sakais pakvėpiusi vieta toli nuošalyje nuo bet kokio triukšmo bei upeliuko ir ežerų vanduo. Viena vieta ežerų būta tokia keistenybė kaip pluduriuojanti salėlė. Geram, pastoviam orui esant, toji salėlė stūksojo ežero viduryje. O darganoms atėjant—ji tolydžio slinko ežero kranto link.

Nė nepajutome, kaip po trijų valandų kelionės įsukome į lapuočių medžių gojalį, kur buta valstybinės sanatorijos. Mūsų pasitiko šuo. Jis pakėlė lodamas tokį triukšmą, kad net bangų buvo lipni iš automobilio. O išlipus, jis lindo prie kojų, nerimo ir vis lojo. Tuoj išgirdome daktaro Grigaičio šunį sudraudžiantį balsą. Šuo čia pat atsitūpė ir atsidėjęs sekė mudu. Sveikinamės su sveikatos įstaigų vedėju daktaru Grigaičiu. Mums besišnekučiuojant, įvažiuo autobusas su keliais naujais atvežtais ligoniais į valstybinę sanatoriją. Šuo pakilo anuos pasitikti. Ir, mano nusistebėjimui, jis juos visus pauostinėjo visai nelo-damas, lyg būtų susitikęs su savo senais pažįstamais.

Neiškenčiu ir pastebiu:

—Daktare, turbūt mudu nepageidaujami svečiai, jei tas šuo taip įdusiai puolė, o štai anuos atvykusius sutiko mandagiai, ramiai, lyg jam būtų visi seni pažįstami—lyg juokaudamas pasakiau.

—Šis šuo turi gerą uoslę,—pasakė gydytojas Grigaitis, ir dar pridėjęs—man reikia eiti pas atvažiuosius, mes dar pasimaty-sime,—nuėjo sau.

Nustebau ir galvoju, ką tai reiškia tie žodžiai: "Šis šuo turi gerą uoslę"? Ar tas šuo gali atskirti sveikus nuo ligonių? Lyg būtų mudviejų atsilankymas čia tam šuniui nereikalingas? Jau ne pirmą kartą mudu su daktaru Garmum čia atvažiuojame ir tas šuo visuomet įkyriai pasitinka. Jis mane erzina.

Eina atlankyti Kauno miesto ligonių kasos narių, sanatorijoj besisilaušančių. Tokių buta gal 50. Pasitinka medicinos se-

sutė Ancevičiūtė. Sveikinamės. Teiraujuos kaip reikalauja tvarkos, ar besigydantieji nesukelia didesnių rūpesčių, ar neturi kokių nors nesusipratimų?

—Jų būtų, jei ne daktaras Grigaitis,—atsako ji,—jo visi klauso. Jo nustatyta tvarka visų pabojama,—pastebi sesuo Ancevičiūtė.

Pats sau suabejoju. Žinau kiek neramumo jie sukelia ligonių kasoje dėl visokių smulkmenų. Nervingi, neramūs, gero poilsio reikalingi, todėl ir priekabingi. Medicinos sesutė Ancevičiūtė, lyg supratusi mano abejones, dar paaiškina:

—Daktaras Grigaitis nešnekus. Ką sako, tai kaip kirviu atkerta. Kas iš besigydančių nerimsta, reiškia esama tvarka nepasitenkinima, tokiems atsakymas trumpas: "Paieškok kur geriau. Čia tavęs niekas nelaiko." O kas iš jų nori išvažiuoti tokį poilsį daktaro priežiūroje turėdami ir taip gerai maitinami? Tuo visi nesitenkinimai ir užsibaigia. Įsakyta po kiekvieno valgio prigulti, ramiai laikytis, net jaunieji išdykėliai ir tie klausio daktaro įsakymo. Pas mus ramu, jokių nesusipratimų,—dar pastebi Ancevičiūtė.

Prof. dr. Garmus, patikrinęs visų besisilaušančių sveikatą ir su jais pasikalbėjęs, sako man:

—Tai tik daktaro Grigaičio kantrybė, jo ramiu būdu, tvirtu užsispyrimu taip teigiamai paveikti visi čia sveikatą grūdinantieji.

O man vis galvą kvaršina tas gydytojo Grigaičio šuo. Sirdyje knieda nerimas, lyg kirminu ten rausiasis.

Piečiau jame. Čia ir gydytojas Grigaitis. Jis apgailestauja, kad mes atvykstame vis trumpam. Vertėtų atsilankyti Vergų kaime. Įdomus kaimas! Jo gyventojai visi karimai totorių giminės, dar iš didžiojo kunigaikščio Vytauto laikų čia gyvena. Jie iki šių dienų išsaugojo savo papročius, savo tikybą, gyvena uždaru gyvenimu ir didįjį kunigaikštį Vytautą laiko veik savo šventuoju. Dėkingi jam, kad leido čia jiems apsigyventi ir pasilikti kuo esą. Nors jų valdoma žemė veik vien smiltis, bet gyventojai darbštūs, nagingi, sumanūs ir verčiasi neblogai. Butų gerai pas juos pabuvoti. Daktaras Grigaitis turėjo apie jų gyvenimą surinkęs daug žinių, kaip ir iš visos jo gyvenamos apylinkės visokeriopų istorinės reikšmės senienų. Deja, laikas verčia vėl grįžti į Kauną. Tai bene buvo paskutinysis čia atsilankymas Varėnon.

Išvažiuoju. Neiškenčiu:

—Sakyk, profesoriau, ką norėjo gydytojas Grigaitis pasakyti, kad jo šuo turi gerą uoslę?—klausiu.

—Daktaras Grigaitis įdomi ir reta asmenybė. Jis užsidaręs savy, visuomet mąstas, visa gerai apgalvojęs. Negi bet kuris šuo būtų pravartu turėti prie sanatorijos, kur visiems ramybė butina. Matai, jo nuopelnas ir sanatorijai tokią nuostabią gerą vietą parinkti. Kuris iš gydytojų sutiktų tokioje nuošalyje vietoje gyventi, kur net pašto arti nesama ir čia pat lenkų pasienis—demarkacija. Ir šuo jo ne bet koks, o įdomus. Jis neloja besigydančių džiūvinkų, o loja tokius kaip mudu—sveikus. Susirgusius ar palinkusius į džiūvą įgyja kuno savotišką kvapą. Šuo priprato prie to jų kvapo, jų neloja, nes toki jam savi,—aiški-na dr. Garmus. Nutilau man tokią didelę

naujieną išgirdęs. Nors imk ir važiuok atgal ir atsiprašyk dr. Grigaitį dėl jo to įdomaus šunies, į kurį bereikalingai šnairomis pažiūrėjau. Deja, laikas nelaikia. Važiuojama toliau—Kaunan. Galvoju, kiek kartų buvom, kiek kartų mudu puolė tas šuo ir dr. Grigaitis nerado reikalo pasigirti kokių įdomių turi jis šunį.

Kaune atsilankiau pas ligonių kasos narius įtaisytą sveikatos patarimų punkto vedėją gydytoją Šimoliūnienę ir pranešiau jai apie šunį sugebantį džiūvinkus iš sveikų tarpo atskirti.

Sofija Ambrazevičienė

PABĖGO

Kalėdoms Agota sugalvojo šį tą parduoti iš ukės. Pakinkė arkį ir pasiėmė maišelį aguonų, džiūvintų slyvų ir spanguolių uogų, nes daugiau pardavimui nieko nekurėjo; nuvažiuojo į miestelį į prieškalėdinį turgų. Šią savaitę—kučios ir žmonės mielai perka tokias prekes.

Parduos—nupirks kučioms porą silkių, cukraus, miltų šližikams ir naujas veltines savo marčiai Petrulei, kuriai, jau antrus metus, nuo to laiko kaip grįžo iš Sibiro, kur sunkiai dirbo miške dideliame šalty, skauda kojas, o kaip šalta—tai ir paciti negali. Josios vyrą Joną, Agotos sunį, Sibire sušaudė, o vaikas mirė iš bado. Petrutė grįžo viena ir liko gyvent su vyro motina, nes jai artimesnį nebuvo: širdy abidvi nešiojo vienodą skausmą.

Atvažiuos į miestelį Agota sužinojo, kad prieškalėdinis turgus užgintas ir nieko parduoti negalima. Pirmiau turėjo keletą pažįstamų šeimų, kur galėtų parduoti privatiškai, bet dabar nei vienos iš jų šeimų nėra ir nežinia, ar jos kur išvažiuo, ar buvo išstremtos. Nieko nepardavus—nebuvo už ką ir nupirkt reikalingų daiktų. Be cukraus tai dar kaip apsiėmė, dar yra biskis cukraičių, bet veltinės... Petrutė taip prašė, norėtų nueiti bernelių mišioms.

Liudna pasidarė Agotai, kad reikia grįžt namo be nieko, bet, ką daryt? Jinai ir ne tokių bėdų pergyveno. Vyras mirė, palikęs ją su mažais vaikais; sunį sušaudė, per karą visus gyvulius paėmė ir nebuvo su kuo gaspadoriaut, tik tas arklys įenais ir liko, na, o via kita tavorščiai dabaigė... O toks nemalonus, tai kas čia?—menkniekis, daugiau nieko.

Važiuoja Agota, taip save ramindama. Jau beveik ir pusę kelio pervaziavo ir matosi žvaigždėnų miškelis. Laukuose vėjas pučia sausą sniegą. Salta ir, pamažu, temsta.

Įvažiuojant į miškelį, jinai pasivijo nebejauną žmogų. Iš pradžių jo ir nepamatė, toks pilkas visas, apsisvilks trumpais kaoliniukais su užmesta ant nugaros sovietų kario miline. Nusigando Agota, žegnojasi po skara, dreba... O žmogus prailo, ir taip mandagiai, rusiškai, prašo:

—Pavėžink mane, tetule, pavargau, einu iš tolo.

Atsakyt negalima, mano Agota, būtų nuodėmė, gal žmogus ir geras, o ir per mišką būtų drąsiau važiuoti, visgi vyras... Agota bijojosi paimt, bet dar labiau bijojosi ir atsakyti. Rogės žemos, atsakys—jis pats užsoks ir tada, per piktumą, gali but blogiau. Gal Dievas bus mielaširdingas...

—Sėskis,—sako jinai, sustabdydama arkį.

Taip abudu, tylėdami, važiuoja. Keleivis padėjo milinę greta savęs, susuko iš laikraščio popieros stipraus, dvokiančio ta-

—Tai gal kalbi apie daktaro Grigaičio šunį?—pastebi ji ir patvirtina, kad tikrai palinkę į džiūvą ar ja serga įgyja kuno savotišką kvapą. Sunį uoslė jautri, nors ir ne visi jų tokie gabūs ir turi tokią gerą kvapo atmintį, kokį turėjo šunį gydytojas Grigaitis.

Dabar, praslinkus 30 metų, smagu visa tai prisiminti, o ypač prisiminti daktarą Grigaitį, kurio gal jau trisdešimts metų nemačiau, bet skaitau ką jis rašo.

Rustus likimas mus išlaškė lyg rudens vėjas medžių lapus.

bako "cigarkų" ruko. Surukęs, numetė liekaną ant kelio ir pamažu iš užančio išėmė ilgą, blizgantį peilį. Gerai jį apžiūrėjęs ir pamėginęs ant nago, ar aštrus, jisai įkišo jį už dešinio bato aulio.

Agota sutirpo iš baimės ir, nors laiko vadeles, nejučia nei rankų nei kojų. Ne, tai ne geras žmogus, galvoja jinai; geras žmogus nevaikščioja su peiliu, tai koks nors razbaininkas. Ir kam jis paruošė tą peilį, jei ne man? Gal pinigų reikalaus, o aš jų neturiu... neturiu. Dievuliau brangus, štai kur mano mirtis!

Jos protas įtemplai dirba ir ji jau žino, kaip nuo jo atsikratyt. Pasiseks—gerai, nepasiseks—mirtis; bet jinai pasiryžo gint save iki galo.

Jinai nudavė, kad nieko nematė, ką jis darė su peiliu ir, kiek pavaziavus, lyg netyčia, išmetė maišelį su aguonom.

—Vajė, vajė, kas man atsitiko,—sudejavo Agota ir parodė rusui tolokai gulintį ant kelio maišelį. Tas nušoko nuo rogių ir grįžo atgal, kad paimt, o Agota tuomet—kad suduos arkliai botagą, kad pradės nuo ruso bėgti... Arklys, lyg pajutęs pavojų, skuba, bėga, kaip pasiutęs. Kelias lengvas, slidus, ir Agota nešasi, kaip oro pagauta. Rusas—vytis. Jau, rodos, pasivys, jau ranka beveik siekia roges... "Nunesk milinę!" rėkia jisai, įsiutęs, ir grąšina peiliu, vėl vejasi, vėl... Štai, už ko tai užsikabino ir parkrito. Kelias. Bet Agota tuo laiku jau gerokai atsitolino. Kur tau! Nors ir menkas arkliaukas, bet žmogus, ir dar pagyvenęs, negali su juo ilgesnį laiką susilyginti bėgime. Agota ne sėdi, bet stovi ro-gėse, nesavų balsu ragindama arkį, ir dar suka botagą iš viršaus. Jos skara nukrito ir vėjas drasko žilus plaukus, bet ji nejučia šalčio ir nekrepia dmesio. Pabėgo... Jau ir miškelis pasibaigė ir matosi jų kaimo ramūs laukai. Ir lauko keleliu pasuko į savo šlovyklą.

★

Petrutė nusigando, pamačiusi motiną tokiame pavidele. Arklys buvo apsiptojęs, išprakaitavęs ir sunkiai alsavo.

—Kad jis tik čia neatsivytų,—viską iš-klausiusi, baimingai pasakė Petrutė.

—Neatsivys, vaikeli,—tarė Agota.—Kelių daug, matyt, kad jis iš tolo nežino kur. Pas ką gi jis pasiklaus, nei vieno žmogaus ant kelio. O kur ir ko? Ar dėl tos senos milinės

Jinai paėmė gulinčią rogėse milinę ir piktai užmetė ją svirne ant aukšto.

Praėjo viena, dvi, trys ilgos dienos, kuriose moterims buvo visgi neramu, bet niekas per tą laiką nepasirodė, ir atėjo kučios. Vidurnaktį bus bernelių mišios ir abidvi nori nueiti. Agota ėmė lopyti senas veltines. Bet, su kuo? Nėra tokio tinkamo storo, šilko skuduro. Ar nebutų gerai

nuplaut vieną šmotą iš rusų milinės? Jinai ją atnešė iš svirno ir, paaštrinus peilį, pradėjo ardyt. Vos patraukė per skverną, kas tai iškrito. Manė—saga; bet kuomet pakėlė—apsūlpo ir stovi be žado. Juk čia auksinė caro laikų desėtk! Drebančiom rankom abidvi ėmėsi ardyt milinę ir surado tokių paslėptų monetų net 94 štukas! Toks turtas joms net nesisapnavo. Abidvi nusi-gando ir nežino, ar džiaugtis, ar liudėt...

Atsipeikėję ir pagalvoję, jos nusprendė, kad nekreipti niekieno dėmesio, nieko nepirkt ir negerint gyvenimo, kad nebutų jokio įvairumo ir kalbų iš kur nors. Milinę sudegino pečių ir pelenus išbarstė po daržą, o pinigų sudėjo į molinį puodą ir, kaip su-temo, užkasė sodelyje po obelaitę. Jau žmonės ėjo nuo Bernelių mišių, kaip jos pabaigė darbą.

—Labai nusidėjom, nebuvom ant mišų,—tarė Agota,—bet, jei Dievulis mumis taip pasirūpino, tai prašysim—ir dovanos.

Dabar jos abidvi niekad neina iš namų. Jei viena išėina—kita pasilieka, daboja tur-tą. Kad pasinaudot pinigais, laukia gerų laikų, bet, kada jie ateis? Tai klausimas!

VYT. KASNIS

VILTIES ŠVIESOJE

Plaukiodami per gyvenimo jurą, kovo-dami su audringomis bangomis, vis ieškome vilties iškyšulio, kur, lyg toje gražioje pasakojė, galėtumėm suraši žemės rojaus kampelį.

Ir taip nuo kudikystės lopšio dienų ligi žilos senatvės ieškome šviesos ir jos nesurandame.

Ieškome laimės, bet ją vis tolyn nu-pučia žvaibys vėjai.

Ieškome laimės, bet aplink girdime baisaus griaustinio griausmus...

Ieškome šviesos, o mums akis aptemdo dangų sklodžią žaibai...

★

Ir taip ritasi mūsų vilkdami mus pas-kui save per niurias ir tamsias naktis, per šviesos spinduliais papuoštas dienas.

Kiek amžių jau prabėgo, o mes vis dar, rodos, tebestovime Biliuno pasakos laimės žiburio kalno papėdėje.

Kopi jo pasiekti visu jaunystės užside-gimu, visa jėga ir pasiryžimu ir, rodos, taip nebetoli tas laimės žiburys, dar tik keli žingsniai ir tu jį pasieksi... dar ke-lios minutės ir jis subyrės į milijonus smul-kių švieselių ir atneš visiems išsvajoto gy-venimo nuotaką...

Bet tavo akys aptemsta nuo nepapras-tai spinduliuojančios laimės žiburio šviesos ir tu slysti... Tavo kunas akmeniu pa-virtęs nusiridena nuo uolos...

★

Ir tur but gyvenime niekados taip skaidriai nenušvinta vilties spinduliai, kaip toje tylioje, ramioje Kalėdų nakties misti-nėje nuotakoje.

Žiurai į žvaigždėtą naktį, gal but švie-siąją vakarę palydėjęs, gal su grigo ratais pusę pasaulio apkeliajęs ar su krintančia žvaigžde mintimis susiglaudęs ir visų metų tavo svajonės, troškimai išsileija Didžiąja Viltimi.

Ir tas, kas Kurėjo neišpažįsta, kas sa-vąja gyvenimo filosofija gyvena, jis yra naujos šviesos angoje, kuri nušvies jo to-limesnį gyvenimą, kuri prisikėlusios saulės spinduliais jo vilties kelią nurodys.

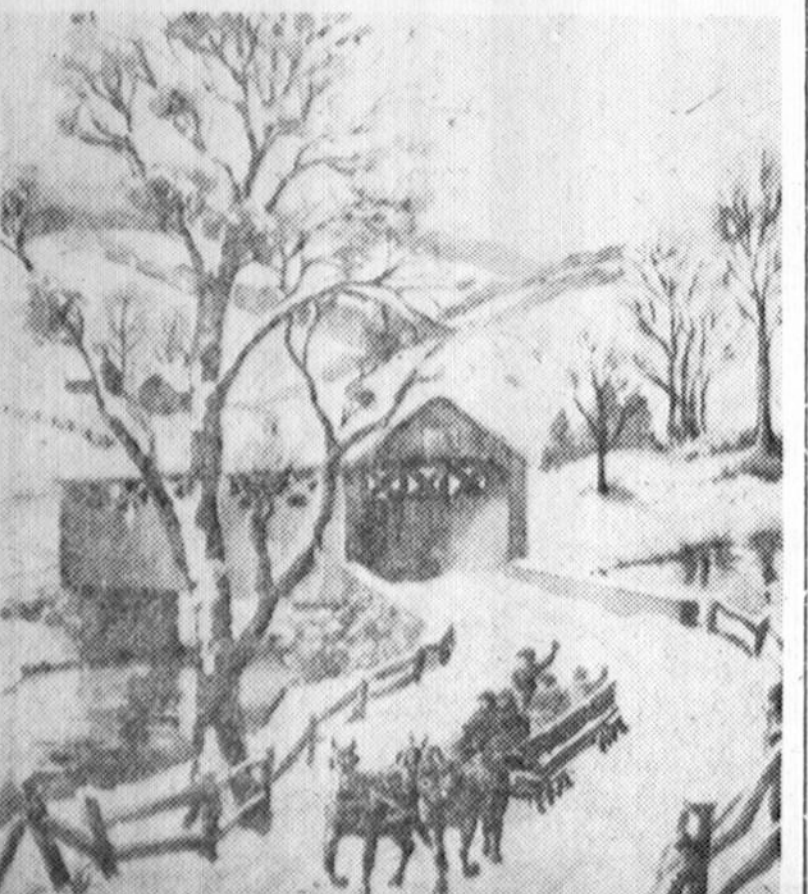
O tie, kurie išpažįsta Kudikėlio gim-i-mą, jie savo viltis sudeja į religinę pa-švaistę.

★

Bet mums visiems šiandien yra tik viena vilties žvaigždė, kuri mus veda lais-vės kelin.

Ir kur bebūtumėm, kur bekeliautumėm, ar dienos rūpesčiuose paskendę, ar nakties sapnų karalystėje besidžiaugdami, mes vie-no tetrokštame, tai laisvės sava'jai tėvynai.

Grįš Saulė, gims Kristus, o mūsų gy-venimo laivas, skrosdamas audringą gy-venimo jurą, nesustos pakelės ramiuose uostuose, nieiškos pas'ogės šiltuose kraš-tuose ar turtingų valdovų rumuose, bet, ne-bodamas didžiausio pavojaus, plauks į tas marias, į tą gražiąją jurą, kurios pakraš-čiuose ošiančiuose miškuose Birutės daina skambės...

Kalėdos Amerikoje- Istorija

Kalėdos Amerikoje turi savo istoriją. Ją sudaro generacijos žmonių, atvykusių iš užjūrio kraštų iš visokių laikų periodų ir įvairių kultūrų. Daugelis senų amerikiečių prisimena Kalėdas ir gailisi tų senų laikų, kai be didelio skubėjimo, ramiai ir be didelių išlaidų jie galėjo pasirodinti šventei, patys pasigaminami žaislus, kepdami tradicinius pyragus ir pyragaičius.

Kolonijų laikais, tarp 1620 ir 1776 metų, kai Amerika paskelbė savo nepriklausomybę, Kalėdos buvo švenčiamos įvairiais būdais. Vargingose gyvenimo sąlygose Naujojoje Anglijoje tėvai pilgrimai griežtai draudė Kalėdų šventimą. Jie atvyko į šį kraštą kaip pabėgėliai nuo religinių persekiojimų Anglijoje ir buvo įsitikinę, kad jų

puritaniškas tikėjimas, toks, koks jis tada buvo, rėmė ir rimtas, negali toleruoti šventiškos linksmos nuotaikos, kuri buvo jaučiama Kalėdų metu senojoje tėvijoje. Ši laikysena išliko Naujojoje Anglijoje ligi devynioliktojo amžiaus pradžios.

Kitokia atmosfera vyravo pas jų pietinius kaimynus, olandus, įsikurusius ten, kur dabar yra New Yorkas. Ten Kristaus gimimo šventė ir Kalėdų išvakarės reikėdavo vaikams Sinterklauso apsilankymą, kuris jiems buvo žinomas, kaip genialus plačiasirdis šv. Nikalojus, ir vėliau pasidarė Kalėdų Seniu. Jis jų klumpes pripildydavo dovanomis ir saldainiais. O suaugusiems Kalėdos reikėdavo apeigas bažnyčiose, maldas, svečiavimąsi, draugų bei giminių pasisveikinimus ir šventę, kuri jiems primindavo Olandijoje paliktus namus.

Visur pagal Atlanto pakraštį Kalėdų šventimas rodė tautinę ir religinę kolonistų kilmę: švedų New Jersey valstybėje, kvakerių (Quakers) Pensilvanijoje, Romos katalikų Marylande, britų episkopatų Virginijoje. Kai kuriose pietinėse Amerikos valstybėse Kalėdos buvo švenčiamos su raketomis. Tas paprotys buvo įvestas prancūzų atvykėlių Louisianoje ir italų bei ispanų Floridoje. Virginijoje Kalėdos buvo švenčiamos dvylika dienų. Praėjus ilgoms pasirošimo savaitėms, bekepent mėsa, paukščius ir pyragus, berenkanč medžio šakas ir bepiaunant didįjį Yule medžio rastą atvirai širdžiai, šventės prasidėdavo Kalėdų išvakarėse. Tada draugų ir giminių buvo valgomos didelės vakarienės, ir daugelis iš jų praleisdavo ištisas dienas kelionėse ant arklių ir vežimuose, kol pasiekdavo savus.

Per vėlesnius kolonijų metus Kalėdų papročiai buvo praturtinti ir harmonizuoti naujų emigrantų iš Senojo Pasaulio atvykimu. 1741 metais vokiečių kolonija, apsigy-

venusi rytų Pensilvanijoje, įkurė Kalėdų išvakarėse Bethlehem miestą Kristaus gimimo vietos dėkingam prisiminimui. Jie šventė Jo gimimą prakartėlių, rekonstruktavę senų laikų sceną, kuri yra aprašyta Naujame Testamente. Tokiu būdu ir į kitas kolonijas pasklido prakartėlių paprotys, kuris ištikrųjų buvo pradėtas Italijoje.

Kalėdų eglė, kuri simbolizuoja amžiną ugnį, šiame krašte prigijo tik praėjusio šimtmečio viduryje. Ji taip pat buvo vokiečių emigrantų dovana, kuri amerikiečiai adoptavo ir padarė centrine Kalėdų švenčių atrakcija. Dvidešimtojo amžiaus pradžioje paprotys išstatyti Kalėdų eglaitę viešose vietose pradėjo plisti. Airiai emigrantai, pradėję keliauti didesniais skaičiais į Ameriką devynioliktojo šimtmečio, atsivežė su savim paprotį padėti uždegtą žvakę prie lango netoli Kalėdų eglutės. Jie tokias žvakes vartodavo apšviesti kelių knigui, belankančiam šeimas Kalėdų išvakarėse.

Giesmių giedojimas buvo viešai atnaujintas (tai buvo senas anglų paprotys), prasidėjęs dvidešimtojo šimtmečio, Bostone, mieste, kur per daugelį metų bet koks Kalėdų šventimas buvo įstatymais neleidžiamas. Kalėdų giesmės iš Europos (kai kurios jų yra šimtmečių senumo) atkeliavo su atvykėliais: iš Austrijos "Tylis Naktis", iš Anglijos "God Rest You Merry, Gentlemen", iš Prancūzijos "Cantique de Noel" ("O Holy Night") ir kaip Europos dovana Naujajam Pasauliui atsirado "Adeste Fideles" ("O Come, All Ye Faithful"). Ši giesmė buvo išversta į daugiau kaip šimtą kalbų ir patarnių. Dar kitos giesmės yra vengrų, lietuvių, ukrainiečių, skandinavų ir jos faktinai yra giedamos beveik visomis kalbomis žmonių, kurie sudaro Ameriką.

Vliko Sveikinimas Kalėdų Proga

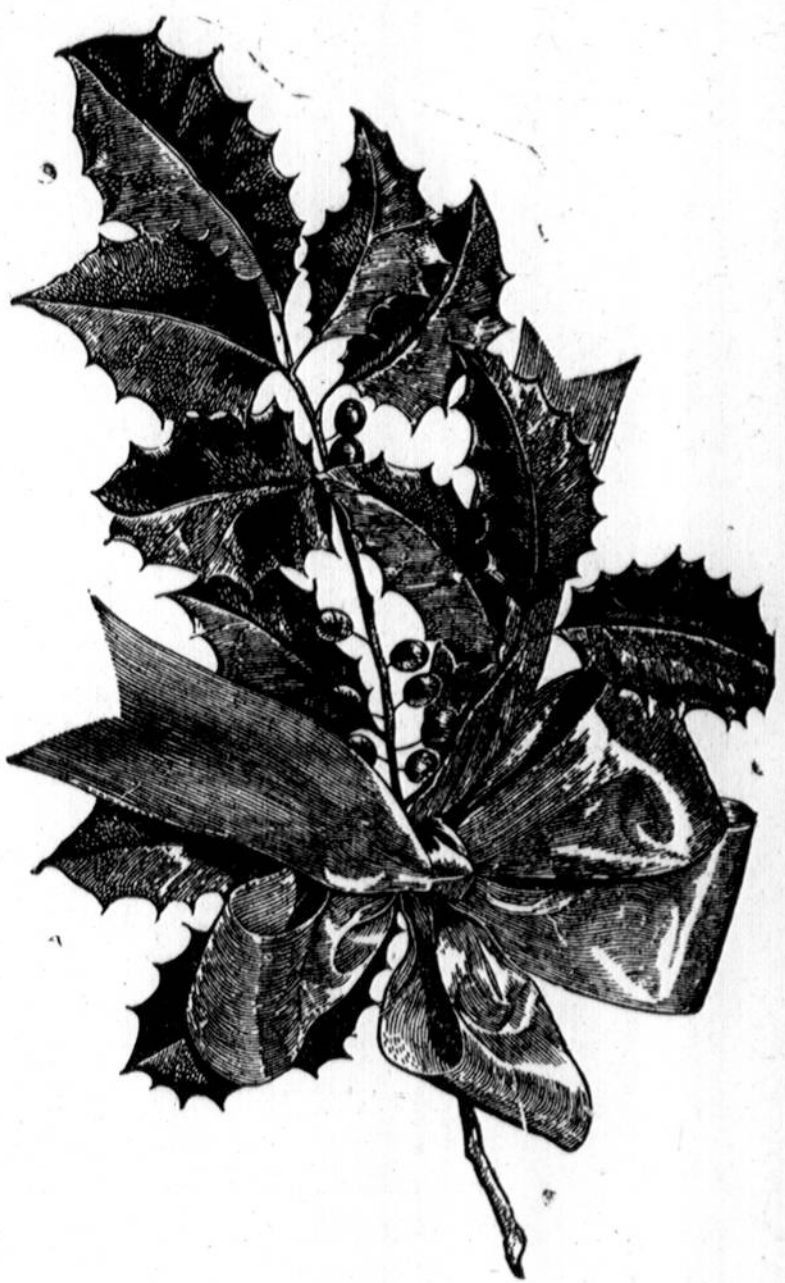
Kalėdų proga, nepaisydami priešo, kuris tebelaiko mūsų tautą pavergtą, rinksimės susikaupti, pasiguosti, pabendrauti. Bursimės visi, kur bebūtume—laisvėje ar priešo prislėgti ir išnaudojami pavergtajame krašte, ir tremtyje. Rinksimės pakylia dvasia, kaip tie pirmieji krikščionys rinkdavosi Taikos ir Ramybės Valdovui pagerbti, pasižvesti, ryžtis ir laimėti. Jokios klutys, net kankinimai tų didvyrių negąsdino. Didysis idealas, kurio jie siekė, į kurį tikėjo, vedė juos į pergale. Jų buvo ateitis ir jie nugalėjo tamsos galias.

Bedvasis materialistinis komunizmas taip pat norėtų laikyti amžiams mūsų tautą sukaustyta, paniekintą ir robotu pavergtą Maskvai vergauti. Vieton kučių dvasios, sąvitarpės meilės, laisvės vilčių, taikos ir džiaugsmo Kremlius siekia primesti tautai sumechanintą senį žaltį su spriespaula, persekiojimais ir neveltum. Kalėdos skelbia išsilaisvinimo viltį, taiką ir ramybę—Sovietų senis siūlo vargą, trėmimus, vergų stovyklas ir kalėjimą. Tačiau, kaip šviesa išblaško tamsą, taip kilnioji Kalėdų dvasia nugalės sovietines užmačias panaikinti laisvę, sudrumsti taiką ir laikyti pasaulį branduolinio karo ir visuotinio sunaikinimo baimėje. Nieko nepadės Kremliaus jo apgaulingos taikos, laisvų varžytynių ir kultūrinių mainų pažadai. Puikiai žinome, kad Sovietai, versdami pavergtuosius besieliais robotais ir sprausdami okupuotuosius kraštus į diktatorinio režimo rėmus, patys sau gamina Frankensteiną, kuris anksčiau ar vėliau nušluos komunistinius robotų kurėjus nuo žemės paviršiaus. Kaip pirmųjų krikščionių laisvės ir tikėjimo obalsiai sukėlė Ro-

mos vergus prieš imperijos jungą ir išlaisvino žmones iš Koliziejaus kankinimo ir katakombų, taip mūsų vieningas ryžtas gyventi laisvai sutriuškins Maskvos, kuri gijiasi esanti trečioji Roma, galią ir jos vergų imperiją.

Nuoširdžiai linkiu, kad šioji Kalėdų dvasia sustiprintų mūsų visų tikėjimą į tautos išsilaisvinimą ir kad pažadėtoji Kalėdų taika suteiktų mums džiaugsmo ir naujų, giedresnių rytojų žadančių, vilčių.

DR. A. TRIMAKAS,
Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo
Komiteto Pirmininkas.

SLA Reikalai ir Veikla

Mirė Mikas Kupris, Žymus SLA Veikėjas

Susivienijimo 115 kuopos ilgametė užrašų sekretorė Ona Miliuskienė praneš mums, kad gruodžio 17 dieną savo namuose, 42 Logan Street, Wilkes Barre, Pa., mirė Mikas Kupris, ilgametinis Susivienijimo narys ir žymus veikėjas Wyoming Klony. Jis budamas sveikas dalyvaudavo įvairių lietuviškų organizacijų veikloje ir užimdavo vadovaujamą vietą. Susivienijimo septintoj apskrity velionis Kupris pirmininkavo virš 20 metų, bet jo sveikatai pašlijus, pasitraukė iš pirmininko pareigų, o kartą pasitraukė ir iš lietuviškos veiklos.

Pirmomis sirgimo dienomis jis kėlė mėnesių gydys ligoninėje, bet sveikatai pagerėjus, apėjo ligoninę, gydėsi namie. Jis dažnai mums rašydavo ir nusiskųsdavo pinigų trukumu dėl vaistų ir pragyvenimo, nes jo moteris seniai suparaližuota ir reikalinga pagalbos.

Apie velionio Miko Kuprio darbus Susivienijime ir lietuviškoje veikloje parašysime vėliau, o šiuo kartu Tėvynės redakcijos, administracijos ir centro tarnautojų vardu reikiame gilią užuojautą žmonai, dukroms, žentams, sunams ir giminėms bei draugams, kurių Mikas Kupris nemažai turėjo.

Haverhill, Mass.

SLA 102 KUOPOS
narių metinis susirinkimas kviečiamas 1960 metais sausio mėn. 6 dieną, 7 valandą vakare, Klubo Name, 324 River Street.

Kuopos finansų sekretorė, Josephina Lakin, prašo visus kuopos narius ateiti į susirinkimą ir išrinkti kuopos valdybą sekantiems 1960 metams. Taipgi kas nori įrašyti į S. L. A. 102 kuopą, prašomi ateiti į susirinkimą ir tapti nariais.

S. Uždavinis,
SLA 102 kuopos narys.

St. Petersburg, Fla.

SLA 373 Kuopos Veikla

Gruodžio 17 dieną, ketvirtadienį, Laiškanešų svetainėje SLA 373 kuopa turėjo priešmetinį susirinkimą, kuriame buvo perrinkta kuopos kuopos valdyba 1960 metams. Vienbalsiai išrinkta ta pati valdyba, kuri kuopai tarnauja šiais metais: pirmininkas K. Staupas, vice pirmininkas P. Ketvirtis, užrašų sekretorė ir organizatorė P. Gribienė, finansų sekretorius G. Gribas, išdininkas J. Maskeliūnas.

Atliktos nominacijos kandidatų SLA Pildomosios Tarybos narių pareigoms.

Nutarta turėti vakarienę ir balių gruodžio 31 dieną, Laiškanešų svetainėje, 314 — 15 Avenue So., St. Petersburg. Prasidės 6 valandą vakare ir tęsis iki pirmos valandos nakties. Bus gera vakarienė, ge-

ra muzika šokiams ir muzikali programos vadovaujant muzikui K. Staupui. Smagiai palydėsime senus metus ir linksmai sulauksime naujuosius 1960 metus.

Kviečia visus atsilankyti ir užtikrina turėti gerą laiką
Kuopos Valdyba.

South Boston, Mass.

SLA 43 Kuopos Veikla

Kuopos nutarimai:

1. Kuopos susirinkimas š. m. gruodžio mėn. 9 dieną išklaušęs fin. sekr. J. Vaičiūčio pranešimą, ruošto kuopos 55 metų sukakties banketo reikiama gilią padėką už sveikinimus: SLA prez. P. Dargiui, sekr. dr. M. J. Vinikui ir ižd. N. Gugienai, taipgi valdybos nariams, banketo šeimininkei A. Kropienėi, jos pad. M. Gailienėi ir jų bendrininkėms, bajorų tvarkytojams: J. Kropui ir

P. Zirolui, Lietuvių Piliiečių Draugijos valdybai už auką \$35.00, S. ir V. Minkams už radio skelbimų auką \$30.00, pagrindinei kalbėtojai adv. S. Šalnienėi ir visiems kalbėtojams bei banketo dalyviams už atsilankymą.

2. Atkreipiamas SLA Pildomosios Tarybos dėmesys dėl deimantinio vajuos, kurį turėtų pratesti ir sausio mėnesyje, nes dėl suvėluotų instrukcijų gruodžio mėnesyje neįmanoma reikiamų rezultatų atsiekti.

3. Metinis narių mokestis iš 60 centų pakeltas į \$1.00 metams kuopos reikalams, nes pakitėjusioms gyvenimo sąlygoms, imtas mokestis yra per mažas. Šis mokestis bus vykdomas sekančiais metais.

4. Sekantis kuopos narių susirinkimas yra kviečiamas 1960 m. sausio mėn. 13 dieną, 7 valandą vakare, Lietuvių Piliiečių Draugijos patalpose, So. Bostone.

5. Paskirti SLA 236 kuopos \$2.00 už atsiųstus jų išleistus kalendorius.

6. Pasiųsti susirinkime suaukotus pinigus \$15.00 16 Vasario Ginnazijai Vokietijoje.

SLA 43 Kp. Valdyba.

Plymouth, Pa.

Skauti Nelaimė Susivienijimo Narių Šeimoje

Skauti nelaimė įvyko ponų Vyto ir Danutės Paulausku, Susivienijimo narių šeimoje. Jų sunus Donatas automobilio nelaimėj užsimušė gruodžio 6 dieną, anksti ryte grįždamas iš šokių.

Donatas gimė Lietuvoje 1935 metais Zemaitijoje, Kretingos rajone. Atvažiavo į šią šalį ir šį miestą 1952 metais iš Prancūzijos. Ten jis su tėvu dirbo anglies kasykloje, bet čia vaikų neleidžia dirbti kasyklose, tai vasarą dirbo daržuose, o žiemą lankė vidurinę mokyklą. 1955 metais įstojo į amerikiečių kariuomenę ir tarnavo tris metus medikalese pareigose Vokietijoje, Prancūzijoje ir Turkijoje. 1950 metais palikuosutas iš kariuomenės buvo pasilikęs rezervo karys, tai laidojant Donatą buvo atsiųsti kareiviai ir stovėjo rykiuoti nešant kuną iš laidojimo įstaigos ir taip pat iš bažnyčios.

Grabą ir gėles nešė jo bendradarbiai iš darbovietės.

Šv. Kazimiero bažnyčioje buvo iškilmingos maldos už velionio vėlę. Giedėjo specialiai šale parapijos vargonininko Karašausko, vargonininkas Ramanauskas, atvykęs iš kitos parapijos.

Lietuvių parapijos kapinėse, šale kunigo pamaldų, buvo militarinė išsivimo žaipė ir trimitų sugrta. Užbaigta militarine pareiga, šios šalies vėliava nuimta nuo grabo ir atiduota Donato motinai.

P-nia Danutė Paulauskienė, skaudžiai pergyveno šermentis sunaus, pareiškė: "karo metu jos vyras Vyčas buvo rusų areštuotas, tai ji pati viena du mažus sunus ir ant rankų nešdavo dukrytę Saulutę bėgdama nuo einančių mušių tarp rusų ir vokiečių, ir dengdavo kiek galėdama nuo bombų krantinčių kelyje. Dabar 23 metų sunų turi palydėti į visuotinę poilsį".

Į kapus lydėjo apie du dešėtkai automobilių pilni žmonių. Iš kapinių visi sugrįžė buvo pavaišinti geras pietais ir gėrimais Legijonų klube.

P-nų Paulauskų šeima atkeliavo pas dėdę Kazlauską ir jo tris dukteris. Čia jie visi įsijungė į lietuvių organizaciją ir kultūrišką veiklą. Teatrą lošiant buvo reikalingas lošėjas, pakvietus Donatą, tėvai pilnai priarė, kad jis būtų jam skiriamą rolę ir patys dalyvaudavo perstatymo dienų pamatyti kaip sunus bendrai vaidina lietuvių jvykius.

Tai mes kartu su tėvais, broliu Vyčiu, sesute Saulyte ir kitais artimais liudime netekę

gero SLA nario lietuvių.

J. V. Stanislovaitis.

Thompsonville, Conn.

SLA 113 KUOPOS

narių susirinkimas šaukiamas 1960 metais sausio mėn. 3 dieną, 1-mą valandą po pietų, priprastoj vietoj.

Visi kuopos nariai ir visos narės kviečiami atsilankyti į šį metinį susirinkimą ir užsimokėti savo mėnesines mokestis pilnai, kad nebutumėt suspenduoti, nes susirinkimai laikomi kas 3 mėnesiai, tai geriau mokestis užsimokėti išanksto.

Bus ir kitokių reikalų aptarimui, tad nepamirškite atsilankyti į susirinkimą ir atsimokėti kandidatų prirašyti prie SLA 113 kuopos. Kurie turite vaikų ar jaunųjų, prirašykite ir juos.

SLA 113 Kuopos Sekr.

Chicago, Illinois

SLA 217 Kuopos Veikla

SLA 217 kuopa š. m. gruodžio 6 dieną atliko savo metinį susirinkimą. Apsvarstyta: kultūrinių reikalų finansavimas, kuopos valdybos perrinkimas, biudžeto reikalai, Pildomosios Tarybos nominacijos ir kiti reikalai.

Vasario 16 d. Ginnazijos skoloms dengti nutarta skirti iš kuopos kasos \$15.00, o pavieniai kuopos nariai jai sudėjo dar \$31.00. Tad Vasario 16 d. Ginnazijai išsiųsta viso \$46.00.

Perrenkant kuopos valdy-

bą, nutarta palikti senąją sekantiems metams. Kuopa labai dėkinga Vytautui Petrauskui, sutikusiam eiti sunkiausias finansų sekretoriaus pareigas penktaisiais metais.

Svarstant biudžeto reikalus, sumanyta imamąjį kiekvieno nario įnašą kuopos reikalams padidinti iki 10 centų kas mėnesį. Per kilusias diskusijas vienas narys, pasisakydamas prieš sumanymą, siūlė siaurinti kuopos išlaidas. Kitas narys išsitarė, kad mokesčių kėlimas atbaidys tautiečius nuo stojimo į SLA. Šiai kuopai išlaidų siaurinimas kol kas nėra pribrėndęs. Iš praktikos patirta, kad pinigavimas iš parengimų jau besanti atgyvenusi seniena. Tad nutarta iš kiekvieno nario kuopos reikalams imti po 10 centų kas mėnesį.

Atliktos nominacijos kandidatų SLA Pildomosios Tarybos narių pareigoms.

Sekantis kuopos susirinkimas bus sausio 3 dieną.

Vasario 16 Ginnazijai aukojusių SLA 217 kuopos narių sąrašas:

A. Andziulis aukėjo \$1.00, J. Kaunas — \$2.00, J. Kučinskis — \$2.00, V. Petrauskas — \$5.00, M. Simokaitis — \$2.00, K. Sumskytis — \$1.00, P. Vaičiūkas — \$1.00, A. Jukienė — \$1.00, K. Kaunas — \$2.00, A. Ozis — \$2.00, J. Rakutis — \$1.00, A. Stankus — \$1.00, J. Urbūsis — \$1.00, V. Vismantas — \$1.00, L. Juodelis — \$1.00, L. Kleiva — \$1.00, M. Palokas — \$1.00, J. Sakalas — \$2.00, L. Smulkštys — \$2.00, J. Kasakaitis — \$1.00

Kuopos Koresp.

PASINAUDOKITE PLAČIAI ŽINOMOS IR GERAI UŽSIREKOMENDAVUSIOS FIRMOS, SIUNČIANČIOS SIUNTINIUS Į SSSR IR LIETUVĄ, PATARNAVIMU.

PACKAGE EXPRESS and TRAVEL AGENCY, Inc.

Licensed by USSR

BROOKLYN, N. Y., 1530 Bedford Avenue
NEWARK, N. J., 312-314 Market Street

Tel. IN 7-6465 ir IN 7-7272
Tel. MI 2-2452 ir MI 2-1681
Bowling Green 9-6992

*Per mūsų firmą siunčiami siuntiniai paskyrimo vieta pasiekia trumpiausiu laiku. Visi muitai apmokami vietoje, mūsų įstaigose. *Prie firmos įstaigų yra krovėjų. *Siuntinių pristatymas garantuojamas 100%. Įstaigos ir skyriai atidaryti nuo 9 val. ryto iki 3 val. vakaro kasdien. Šeštadieniais ir sekmadieniais 9-4 val.

MUSŲ SKYRIAI:

NEW YORK 3, N. Y.
78 Second Ave.
OREgon 4-1540

LOS ANGELES 4, Calif.
DUNKirk 5-6550

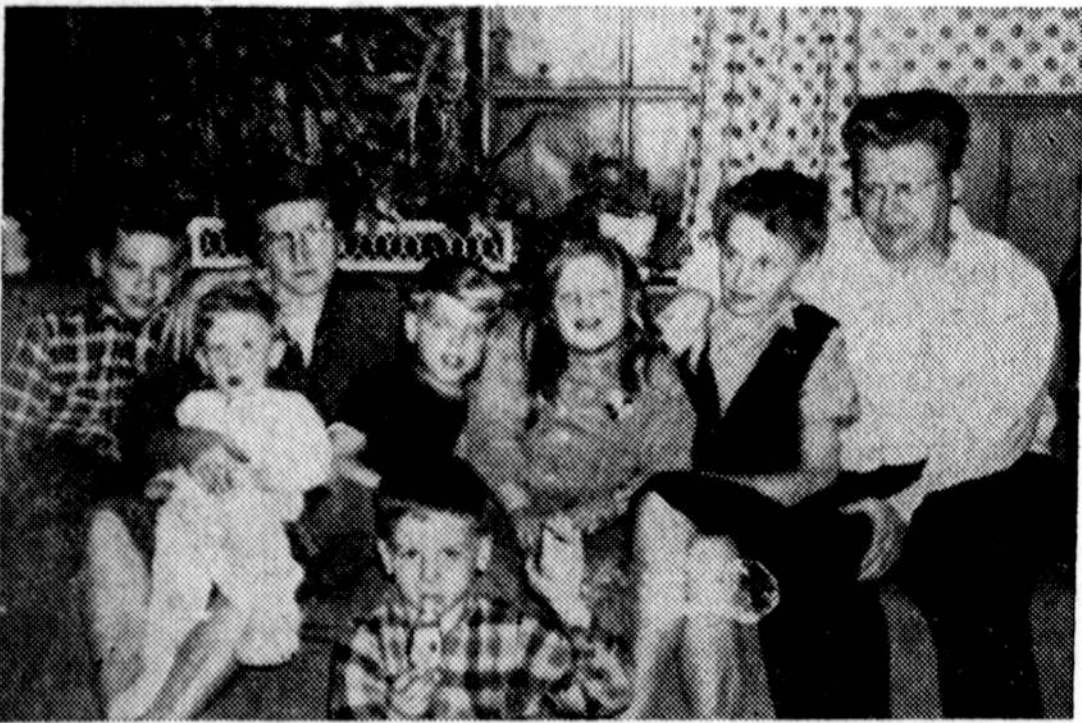
832 North 7th St.
PHILADELPHIA 23, Pa.
WALnut 3-1747

1241 No. Ashland Ave.
CHICAGO 22, Ill.
HUMBoldt 6-2818

351 Albany Ave.
HA'TTfORD 6, Conn.
HApel 7-5164

11601 Jos. Campau Ave.
DETROIT 12, Mich.
TOWnsend 8-0298

Pirmieji Naujosios Vaikų Apdraudos Pionieriai

Iš kairės į dešinę sėdi: Matas, Povilas, Aldona Vinikienė, Vincas, Bruce, Aldona, Ona Vinikienė ir dr. M. Vinikas.

I naują vaikų apdraudą, kuri yra išleista atžymėti SLA deimantinei sukakčiai, pirmieji vaikai buvo prirašyti SLA organizatorės p. O. Vinikienės.

Dr. M. Vinikas yra sunus SLA sekretoriaus, jo vaikai jau yra trečios eilės amerikiečiai. Taigi, trečios eilės lietuviai dr. M. J. Viniko anukai, tampa jau antrą kartą šimtaprocentiniai SLA nariai, nes visa šeima nuo seniai yra SLA šimtaprocentiniai nariai, kurie turi reguliars SLA apdraudas.

Šis atsitikimas tai geras pavyzdys visoms SLA šeimoms, tapti antrą ir net trečią kartą šimtaprocentiniais nariais.

SLA Veikėjų, Organizatorių ir Kuopų Valdybų Pirmaujantis Uždavins--- Naujas Apdraudas Platinti

Pilnu ir giliu nuosirdumu mūsų veikėjai ėmėsi Deimantinio SLA Jubilėjaus garbei įvesti ypatingai palengvintų apdraudų platinimo mūsų visuomenėje. Visi dirba įsitikinę, kad ne tik padaro naudą tam jaunam nariui kurį jie apdraudžia, bet taip pat atlieka ir svarbų patarnavimą lietuviškai visuomenei, stiprindami jos organizuotą pajėgumą. Šiame svarbiame darbe reikalinga atsiminti ir vadovautis tokomis trumpai sumnėtomis sąlygomis:

(1) Deimantinio Jubilėjaus naujos apdraudos bus duodamos tam tikrą laiką, kol neišsims SLA skirtas joms užtikrinti ir garantuoti Atsargos Kapitalas. Todėl šis darbas yra neatidėtinasis ir dabar tuojau vykdomas.

(2) Vaikus nuo gimimo dienos iki 18 metų amžiaus palengvintoms sąlygomis gali apdrausti SLA nariai—reguliarūs ir draugybės nariai. Kadangi draugybės nariai gali būti ir svetimačiai, kurie priimti kuopai, tai ir jie gali apdrausti savo vaikus. Iki \$2,000.00 galima apdrausti vaiką be daktaro sveikatos tikrinimo. Jaunuolis sulaukęs 18 metų amžiaus toms pačioms apdraudos duoklėmis perkeliamas į suaugusių skyrių jau su pilnomis SLA nario teisėmis ir pareigomis. Pašalpagavęs bet kada gali pakeisti vaiko apdraudą į kitą SLA duodamą apdraudą.

(3) Jaunuoliai nuo 16 metų iki 25 metų amžiaus įstodami į palengvintų sąlygų apdraudą, patys pasirašo aplikaciją ir patys pasirenka pašalpagavį. Jie apdraudžiami iki \$2,000.00 be sveikatos tikrinimo. Jaunuolis bet kada gali pakeisti savo apdraudą į kitą SLA apdraudą ir naudoti jo privilegiją mokėti palengvintą duoklę, susidariusių jo apdraudoje rezervų pagrindu.

(4) Vaikas perkeltas į suaugusių skyrių, o taip pat jaunuolis apsidraudęs palengvintoms sąlygomis, kaip pilnateis SLA narys, savo narystės palaikymui moka į Ekspensų Fondą 17 centų į mėnesį.

(5) Vaiką palengvintoms sąlygomis gali apdrausti keli asmenys, bet bendra apdraudos suma negali būti didesnė, kaip \$10,000.00.

YPATINGAI SVARBU

Nauja apdrauda palengvintoms sąlygomis duodama ir tiems vaikams bei jaunuoliams, kurie jau turi SLA apdraudą. Todėl daugelis SLA veikėjų jau pasinaudojo Susivienijimo gražia dovana. Yra šimtaprocentinių SLA šeimų, kurios vaikus apdraudę papildoma apdrauda ir padarę savo šeimai dvigubai šimtaprocentinėms SLA šeimoms.

(6) Naujas SLA Planas Klubams ir Draugijoms duoda galimumą jų nariams gauti didesnę naudą SLA apdraudų ir pašalpų pavidalu. Klubas ar draugija veikia, kaip iki tol savarankiai, o jų nariai gauna svarbias privilegijas: (a) SLA draugybės narių pagrindu jie įsijungia į Susivienijimo plačią veiklą, (b) jie gali gauti akidentalę apdraudą, (c) jie gali gauti ligoje pašalpą ir (d) turi teisės savo vaikus SLA apdrausti palengvintoms sąlygomis.

(7) SLA paskatindamas ir paragindamas veikėjus bei organizatorius kiek galima daugiau naujų narių per gruodžio mėnesį prirašyti iki 1960 metų sausio 1 d., paskyrė penkias pinigines dovanas. Kas pirmas prirašys 75 naujus narius gaus vieną iš šių dovanų:

Pirma premija—\$100.00, antra premija—\$50.00, trečia premija—\$25.00, ketvirta premija—\$15.00 ir penkta premija—\$10.00.

(8) Visos SLA reguliars apdraudos, visi skyriai—gyvybės apdrauda viso amžiaus mokesčiai, gyvybės apdrauda per 20 metų išmokama, taupomoji apdrauda per 10 metų ir taupomoji apdrauda per 20 metų išmokama—veikia toms pačioms sąlygomis ir duoklėmis, kurios nurodytos SLA Mokesčių Lentelėse. Aplikantai išpildo reguliars aplikacijas. Vajaus darbai eina toliau, kaip buvo paskelbta ir nurodyta SLA Vajaus Komisijos pranešimuose.

Kalėdų šventės ir Naujosios Metus SLA veikėjai sutinka džiuginančiomis nuotakomis, nes jaučiamas visuotinis pasiryžimas Deimantinio Jubilėjaus garbei įvestas lengvų sąlygų apdraudas plačiausia paskleisti, tuo būdu perteikiant puikias Susivienijimo dovanas Amerikos lietuviams.

Kuopos veikia sutartinai, į talką pasikviesdamos naujus veikėjus. Visiems šio didelio darbo veikėjams linkime geriausio pasisekimo.

Brooklyn, N. Y.

SLA 368 Kuopos Metinis Susirinkimas

Šių metų gruodžio 27 dieną 6:30 valandą vakare įvyksta 368 kuopos metinis susirinkimas, kuriame bus atliktos SLA Pildomąją Tarybą nominacijos ir bus renkama ateinančioms metams kuopos valdyba. Susirinkimas įvyksta 197 Maujer Street (parapijos salėje). Visi kuopos nariai prašomi butinai atvykti ir ne-veluoti.

Izidorius Vasyliūnas,

žymus mūsų smuikinkas, dalyvaus koncerto programoje, kurį ruošia New Yorko Skautams Remti Komitetas sausio 23 d. šeštadienį, Apreiškimo Parapijos salėje, Brooklyn, N. Y.

South Boston, Mass.

Naujų Metų Sutikimas

ALT S-gos namuose š. m. gruodžio mėn. 31 dieną rengiamas Naujų Metų sutikimas. Registruotis ir mokėti įmokėti pas A. Vilėniskį, Telefonas AV 2-4093, iki š. m. gruodžio mėn. 20 dienai. Įėjimas suaugusiems \$5.00, jauni-
mies \$2.50.

Pradžią 9 valandą vakare, bus meninė dalis, vakarienė ir šokiai. Rengėjai kviečia registruotis iš anksto, nes vietų skaičius ribotas. Rep.

Pastoviosios Komisijos

(Atkelta iš 2 pusl.)

Jaunuolių Komisija

New York, N. Y.

P. DAGYS
1135 Blake Ave.
Brooklyn 8, N. Y.

J. MALDUTIS
312 Palmetto St.
Brooklyn 27, N. Y.

J. JAKS-TYRIS
42 Jerome St.
Brooklyn 7, N. Y.

J. KIZNIS
113 Jerome St.
Brooklyn 7, N. Y.

P. AVIZONIS
51 Maple Ave.
Bay Shore, L. I., N. Y.

V. VIRBICKAS
924 Madison St.
Brooklyn 21, N. Y.

A. AUKŠTAKALNIS
405 Onderdonk St.
Brooklyn 37, N. Y.

A. VALATKIENĖ
125 Seventh Ave.
Paterson, N. J.

J. VALATKA
175 Seventh Ave.
Paterson, N. J.

A. GUSTUS
10 Bamford Ave.
Hawthorne, N. J.

Jaunuolių Komisija
Kanadoje

S. JOKUBAITIS
20 Indian Trail
Toronto, Ont.

O. INDRELIENE
202 St. Clarens Ave.
Toronto, Ont.

J. STRAZDAS
1620 Pinetree Cr.
Toronto, Ont.

I. PREIKŠAITIS
576 Dufferin St.
Toronto, Ont.

J. KARDELIS
683 Beatty Ave.
Verdun-Montreal.

P. POLGRIMAS
172 Boyle Rd.
St. Catharines, Ont.

SLA Pagalbos Ranka

Savaitinė Atskaita Išmokėtų Pomirtinių ir Ligoje Pašalpų

Cekaliai išrašyti ir pasiųsti Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Prezidentui ir Išrinkimui Pasirašyti
Gruodžio 19, 1959 Metais

Išmokėtos pomirtinės

DOMINIKAS RISKEVIČIENĖ, 5 kp., Plymouth, Pa., gimusi 1880 metais, Lietuvoje. Prie SLA prisirašė sausio 28, 1908 m. Mirė lapkričio 23, 1959 m. Velionės dukteriai, Onai Riskevičiūtei, pomirtinės išmokėta \$150.00

PETRONĖ URBONAVIČIENĖ, 14 kp., Cleveland, Ohio, gimusi liepos 26, 1884 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė sausio 11, 1914 m. Mirė lapkričio 26, 1959 m. Velionės dukteriai, Antaninai Urban, pomirtinės išmokėta 300.00

PETRAS VAITEKUTIS, 23 kp., Shenandoah, Pa., gimęs sausio 10, 1890 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė lapkričio 5, 1922 m. Mirė lapkričio 8, 1959 m. Velionio pusseseriai, Anna Gedraitis, pomirtinės išmokėta 300.00

ANASTAZIJA WHITE, 35 kp., Wilkes-Barre, Pa., gimusi rugsėjo 9, 1892 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė liepos 9, 1911 m. Mirė lapkričio 3, 1959 m. Velionės vyrui, John White, pomirtinės išmokėta 600.00

JONAS PAJAUSKAS, 74 kp., So. Chicago, Ill., gimęs gegužės 20, 1894 m., Shenandoah, Pa. Prie SLA prisirašė balandžio 1, 1915 m. Mirė lapkričio 14, 1959 m. Velionio žmonai, Ursulei Pajauskas, pomirtinės išmokėta 674.00

ANTANAS JONAVICIUS, 126-pav. kp., New York, N. Y., gimęs vasario 22, 1882 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė gruodžio 6, 1918 m. Mirė liepos 10, 1959 m. Velionio dukteriai, Roze Janavičiū Johnson, pomirtinės išmokėta 357.00

ONA BARTKEVIČIENĖ, 179 kp., Zeigler, Ill., gimusi spalio 5, 1887 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė kovo 5, 1922 m. Mirė lapkričio 5, 1959 m. Velionės vaikams, Anthony Petrauski ir Elenai Petrauski-Visockis, pomirtinės išmokėta 300.00

VLADAS VITKAUSKAS, 196 kp., Chicago, Ill., gimęs sausio 15, 1912 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė balandžio 17, 1950 m.; pridėtinę apdraudą paėmė vasario 1, 1954 m. Mirė lapkričio 13, 1959 m. Velionio žmonai, Onai Vitkauskas, pomirtinių išmokėta 1,900.00

PAUL ZULIS, 270 kp., Niagara Falls, N. Y., gimęs balandžio 23, 1891 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė sausio 7, 1923 m. Mirė lapkričio 29, 1959 m. Velionio sunui, Jerome Casper, pomirtinės išmokėta 300.00

IGNAS RANDIS, 280 kp., Jackson, Mich., gimęs kovo 20, 1881 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė spalio 4, 1919 m. Mirė gruodžio 5, 1959 m. Velionio žmonai, Izabelei Randienei, ir dukteriai, Josephine Lahtas, pomirtinės išmokėta 1,600.00

MORTA GECIENĖ, 316 kp., Westabur, Pa., gimusi spalio 5, 1884 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė rugsėjo 7, 1924 m. Mirė lapkričio 23, 1959 m. Velionės sunui, Jurgiui Gecui, pomirtinės išmokėta 600.00

Viso \$5,581.00
Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$144,773.05

Išmokėtos ligoje pašalpos

E. LELUS, 13 kp., Minersville, Pa., sirgo 2 savaites 3 dienas \$22.50
M. SABESTINIENĖ, 13 kp., Minersville, Pa., sirgo 5 sav. 6 d. 20.25
V. BALUTIS, 14 kp., Cleveland, Ohio, sirgo 4 sav. 2 d. 16.75
A. JNOZAPAITIS, 14 kp., Cleveland, Ohio, sirgo 6 savaites 27.00
M. LAPINSKAS, 42 kp., Grand Rapids, Mich., sirgo 12 savaitių 81.00
A. REED, 126 kp., New York, N. Y., sirgo 1 sav. 2 d. 16.00
O. PAUKSTIENĖ, 158 kp., E. Chicago, Ind., sirgo 6 sav. 5 d. 41.00
A. RUKŠENAS, 262 kp., Waukegan, Ill., sirgo 12 savaitių 54.00
E. BUGAVECKIENĖ, 275 kp., Springfield, Ill., sirgo 11 sav. 6 d. 55.50
M. VALENTIENĖ, 294 kp., Carlinville, Ill., sirgo 12 savaitių 81.00
S. GERKE, 301 kp., Cicero, Ill., sirgo 3 sav. 2 d. 40.00
M. GECIENĖ, 316 kp., Westabur, Pa., sirgo 9 sav. 6 d. 74.02
J. RUSSAS, 247 kp., Providence, R. I., sirgo 5 sav. 3 d. 33.00
E. ZORSKIS, 362 kp., Collinwood, Ohio, sirgo 6 savaites 18.00

Viso \$580.02
Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$23,487.00

Paieškojimai

Lietuvos Generalinio Konsulo
New Yorko palėšoniui asmenys:
Kripalytė Emilija, Jono dukrė,
16 Mėšūnų km., Krinčino vals., Bir-
žų apskr.

Latviniene Marijona.
Leita Jonas.

Lingys Antanas, Jonas, ir Juo-
zas, Jono sunys, iš Skaiduvilės val.
Mažeika Vincas, iki karo gyvenęs
Kaune.

Mundeika Antanas ir žmona Ale-
pa.

Paškauskas Antanas, Antano su-
nus, g. 1905 m., gyvenęs Kašiadory-
je.

Paulauskas Juozas, i; Girklių
km., Tauragės vals.

Ramila Pranas, gyvenęs Bostone.
Salčiūtė-Kapickienė Antosė, Anta-
no dukrė, iš Čekiškos vals., Kauno
apskr.

Sankalaitė-Srikaitis Ona, Izido-
riaus dukrė, g. Batakioose, gyveno
Chicago, Ill., So. State St.

Seibokas Jonas, Antano sunus,
gim. 1924 m., išvėžtas iš Kauno
1944 m.

Sliažas Vladas, Vlodo sunus.

Stankevičienė Karolina-Elena, bu-
vo išteikėjusi už Vaclovo Stanke-
vičiaus, išvyko Amerikon iš Ry-
gos su sunum ir dukterimi.

Urbonas Jokubas, Petras ir Vin-
cas, Kazio sunys, iš Girinskių km.,
Tauragės apskr.

Aleknavičiūtė-Cekauskienė Ona,
Ludviko dukrė.
Linkevičiūtė Elzbieta ir jos sesuo
Martusevičienė Ona, Adomo duk-
ters.

Ieškomieji arba apie juos žinan-
tieji maloniai prašomi atsiliepti:

CONSULATE GENERAL
OF LITHUANIA,
41 WEST 82-ND STREET,
NEW YORK 24, N. Y.

ROCKFORD, ILL.

Jei galvojate parduoti ar
pirkti namą bei kitą nu-
savybę, sąžiningam ir drau-
giškam patarnavimui skam-
binkite:

WO 5-5890

Taip pat patarnavime pinigų
ir skaitinių persiuntimui į
Lietuvą ir kitus kraštus.

J. DAGYS Real Estate
NOTARY PUBLIC
114 N. Rockton Ave.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Balla
BIELLAUSKAS
FUNERAL HOME

AL. BALTRUNAS-BALTON
Reikalų vedėjas

660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

SHALINS

(Shalinskas)

FUNERAL HOME

84-02 Jamaica Ave.
(at Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.

Suteikiam garbingas laidotu-
ves. Kopycijas suteikiam ne-
mokamai visose dalyse
mušto.

Laidotuvių Direktorai
F. W. SHALINS IR
J. B. SHALINS
Tel. Virginia 7-4499

VADOVAS I SVEIKATĄ

BUKITE SVEIKI

Geriausiam sveikatos išlaikymui nauja knyga

kurią parašė ir išleido Dr. Steponas Biežis, SLA Daktaras Kvotėjas. Šioje knygoje aprašoma suprantama lietuvių kalba svarbieji sveikatos išlaikymo dėsniai: kaip būti sveiku ir ilgai gyventi.

Si svarbi knyga privalo rasti kiekvienoje lietuvių šeimoje. Kaina tik 2 doleriai su pristatymu. Tuojau užsakykite. Antra laida, iliustruota daugeliu atvaizdų.

Užsakymus siųskite knygos autoriui:

DR. S. BIEŽIS,

3148 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.

Telefonas Republic 7-7868

Kas nori skaityti su jokia partija nesurištą laik- raštį ir išgirsti objektyvų lietuvišką žodį visais svar- biais klausimais, tas skaityk 8-10 puslapių savaitraštį

NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVĄ" tur' daug rimtų bendradarbių visuose kontinentuose ir duoda daug žinių iš lietuviškosios bendruomenės ir visos žmonijos gyvenimo sričių.

PRENUMERATA: metams visur 6 dol., visose Amerikose—5.50, Kanadoje — 5 doleriai. Už laikraštį galima mokėti dalimis—pusmečiais, ketvirtimis: ir nuo to kaina nekeičia.

NAUJAI ATVYKĘ "NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ" gauna barga n ligi jie gauna darbą ir užsidirba.

7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada.
ADRESAS: "NEPRIKLAUSOMA LIETUVĄ",

ISEJO NAUJA KNYGA

AMERIKOS IDOMYBĖS

Parašyta S. MICHELSONO važiuojant pažūrėti Amerikos

JOJE APRASOMA:

Apie kelionę Aliaskon; Vaizdai nuo Atlanto iki Pacifiko; Darbininkų fabrikai Vakaruose; "Proletariato diktatura"; Įspūdziai iš Kalifornijos; Raudonmedžių imperija; Apie Hollywood žvaigdes; Kaip lietuvis vynu daro; Amerikos dykumos; Mirties Klonis; Suakmenėjęs miškas; Yellowstone Parkas su verdančiais šaltiniais, meškomis ir tt.; Grand Canyon tarpekis; Įspūdziai iš Meksikos; Bulių kova; Pas mormonus: ir nu to kaina nekeičia. dabartis; Ežeras, kuriame žmogus neskesta; Neįmatuoti Texas valstijos turtai; Floridos vaizdai; Jaunystės šaltinis; Kaip gyvena rezervatų indėnai; Nuostabių požemių urvai; Upė po žeme; Žuvys be akių.

Ir daug, daug kitų idomybių! Su gražiais paveikslais. Užsakovams knyga tuoj pat pasijusianti. Kaina tik 75 centai.

Užsakymus ir pinigų prašome siųsti šiuo adresu:

"KELEIVIS"

636 East Broadway So. Boston 27, Mass.

NAUJIENOS

Pirmas ir geriausias lietuvių dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS turi savo korespondentus kiekvienoje didesnėje Amerikos lietuvių kolonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse.

NAUJIENOS spausdina vėliausias, tiksliausias ir įdomiausias žinias iš lietuvių ir kitų tautų gyvenimo.

NAUJIENOS spausdina svarbiausius lietuvių gyvenimo reikalus liečiančius straipsnius ir "Kritikos bei polemikos" skyriuje leidžia visiems pareikšti savo nuomonę.

NAUJIENŲ prenumerata yra tokia: JAV ir Kanadoje — \$11.00 metams, \$6.00 — pusel metų. Kitose valstybėse — \$14.00 metams, \$7.00 — pusel metų, Chicagoje — \$13.00 metams, \$7.00 — pusel metų.

NAUJIENAS gausite, jei pasiusite čekį arba Money Order! to-
kiu adresu:

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street Chicago 8, Illino

Visiems mūsų draugams ir klientams linkime

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Dėkojame už pasitikėjimą ir daugelį užsakymų kuriuos mes gavome

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

135 WEST 14th STREET

NEW YORK 11, N. Y.

Tel. CHelsea 3-2583

Licensed by USSR

Atdara kasdien nuo 9-6

Sekmadieniais nuo 9-4

Tiktai Vyriausioje Įstaigoje

MUSŲ SKYRIAI

141 Second Avenue

NEW YORK CITY

Tel. GRamercy 5-7430

332 Fillmore Avenue

BUFFALO 6, N. Y.

Tel. MOhawK 2674

33 Raymond Plaza W.